

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK.
Egy sorban heti egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyolc sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, április 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Öszinte szó.
- Ne módosítsunk!
- Az Iparkamara közgyűlése.
- Párisi divatlevél.
- A romániai lázadás — Aradmegye közgyűlésén.
- Meghurcolt aradi borkereskedő.
- Sztrájkvilág Aradon.
- Harc az aljegyzőségért.
- Baleset a városházán.
- Amiről beszélnek.
- Összegeget cselédeleány.
- Lázár Zoárd a választói jog ellen.
- Náttafalussy Kornél meghalt.
- Aradmegye a sztrájk törvényért.
- Tárca: A lexikon. Irta: Leon Xanrof.

Öszinte szó.

Arad, április 23.

Van a színkeverésnek egy érdekes, bár meglehetősen elnyűtt fogása. Az ember hat szint rak egymás mellé; hogy egy hetedik színnek hatása keletkezzék. A hetedik szín egészen elűt a többi hattól; és mégis azokból keletkezett.

A függetlenségi párt mai formája a színkeverésnek ezt a művészetét hirdeti. A párt tagjai külön-külön többnyire reakciók, konzervatívok és feudálisok. Egészen véve azonban a függetlenségi párt a szabad eszmék, a jogoknak hirdetőjeként áll a világ előtt. Egészen véve a függetlenségi párt hive és paizsa a sajtószabadságnak. Egyenként azonban a legtöbbje szívesen alkalmaztatná a derest és a magánzárkát az újságírókra. S összeségében

a párt hive az általános választói jognak. Hiszen ez nemcsak programjában van, hanem ennek megvalósítására vállalta el a kormányzást. Külön-külön azonban a tagjainak minden inkább kell, mint az általános választói jog.

Az utóbbi állítás nem a mi önkényes föltevésünk. Aradvármegye mai közgyűlésén Lázár Zoárd dr., a kisjenői kerület képviselője, az országgyűlési függetlenségi párt tagja kijelentette, hogy ő sohase volt és sohase lesz az általános választói jog hive.

Olyan abszolút joga ez Lázár Zoárd dr.-nak, amelyet megtámadni se lehet. S miután ebben az asztalra csapott kijelentésben nemcsak a multa és a jelenre nézve nyilatkozott, hanem meggyőződését a jövőre nézve is lekötötte: még arról a szándékról is le kell tenni az általános választói jog barátainak — ha ugyan volt ilyen szándékuk — hogy a kisjenői képviselőt más véleményre hangolják.

Mi tiszteljük Lázár Zoárdban a véleményét is, a következetességét is, és egyiktől se akarjuk őt eltéríteni. Ha ez a kijelentés csupán az ő dolga volna, akadékoskodás nélkül haladnánk el mellette. De ez, úgy látjuk, több, jóval több a magánügynél.

Lázár Zoárd dr. nem tartozik a függetlenségi párt békétlenkedői és rendhagyói közé. Ha ép nem is a legengedelmebb a pártfegyelem nyájában, de az ellen nem szívesen vét. Nem gyűjt csatasort az összeség véleménye ellen; nem

zavarja a pártegység megnyilatkozásait. Ha Lengyel Zoltán és Uray Imre arra várnak, hogy a kuruc disszidensek közé Lázár Zoárd dr. is be fog állani: hát ugyan belébetegedhetnek a várakozásba.

Az általános választói jog bizonyára nagy kérdése a politikának. Nem apró részlet, amelyben a párt minden tagja tetszése szerint üdvözülhet. Arról pedig egyáltalán nem hallottunk, mintha ezt a kérdést a párt nyílt kérdésnek hagyta volna.

Ennek az okfejtésnek végső eredménye ez: a mikor Lázár Zoárd a választói jog kérdésében ezt a kijelentést tette, bizonyára már ismerte a függetlenségi párt tagjainak erről való véleményét, és tudta, hogy a függetlenségi párt tagjainak tulnyomó része az általános választói jognak nem hive, és — amint Lázár Zoárd dr. — nem is lesz hive. Mi legalább nem tudjuk elhinni, hogy Lázár Zoárd, a párt-hűség és a pártfegyelem ellenére, így nyilatkozott volna, ha például tudja, hogy a függetlenségi párt zöme igenis akarja a választói jogot.

Ez a vallomás tehát egy emberé volt, de az egész pártra, az uralkodó többségre vallott. A kijelentés, amelyet Aradvármegye székházában a rendiség korabeli első alispánoknak bizonyára jól esett hallani, megerősítése annak a gyanunak, amelyet különben olyan nagyon erősíteni se kell: hogy a függetlenségi párt tulnyomó része nem akarja az általános választói jogot.

Ezt a kérdést pedig a napfény elé kell

A lexikon.

Irta: Leon Xanrof.

Két óra. *Guy de la Blaque* — a kis vicomte — hazafelé hajtát egy számozatlanon, amely meg van rakva mindenféle csomaggal.

Guy: A hercegnő tehát a sevresi porcellánvázát kapja, teli virággal és hozzá ezt az ajánlást: *Tiszteletteljes szimpátiával* . . . Jaj, hogy is írják a szimpátiát? Sympath . . . ipszilonnal? h-val? Átstem volna valahogyan az érettségim, de ez már régen volt s most nincs nálam szótár. (A kocsi a Rue Richelieu-n robog.) Istenem, de ostoba vagyok. Itt van a Nemzeti Könyvtár; szótár csak van tán benne. — Kocsis, álljon meg a Nemzeti Könyvtárnál!

(A kocsi elképedve tekint a kis vicomte-ra, de látva, hogy az komolyan beszélt, megállítja a lovakat. *Guy* kiszáll, átvág egy nagy udvaron s egy előszobába jut. Ott kettős szárnyu üvegajtó választja meg el a nagyteremtől, amely tele van olvasókkal.)

Guy: Így la! Itt van, ami nekem kell. (Előre siet, de egy recsegő hang, mely az előszoba sarkából száll feléje, visszahökkeneti.)

— Uram, uram! A botját!

Guy (elámulva): Mit? Ruhatár? De hisz mindjárt jövök. Csak egy szót akarok . . .

A ruhatáros: Mindegy. A szabályzat . . .

Guy: Na, nem bánom. (Átadja a botját.) De el ne cserélje; a Folies-Bergéres-ben van

egy betyár, aki már kilenc esernyőmet cserélte el.

A ruhatáros: Okuljon rajta és ne járjon olyan helyekre.

Guy: No, most tán meg is sértettem . . . De rajta, lássuk a szótárt. (Beront az olvasóterembe. Egy felügyelő utját állja.)

Az őr: A kártyáját!

Guy: A kártyámat? Bocsánat, én nem akarok látogatást tenni az igazgatónál.

Az őr (szigorúan): A belépő-jegyét! Érti?

Guy: Mit? Belépőjegy kell? . . . De hiszen csak egy szót akarok megnézni a szótárban.

Az őr: Ez szabály. Menjen a folyosón jobbra, aztán a lépcsőn balra, aztán ott hátul a másik folyosón végig, be a hatodik ajtón, jelentkezzék az igazgatóságnál.

Guy (tovább állva): Igazgatóság . . . Igazgató . . . Mire való az? Ha tudtam volna, hogy annyi hókusz-pókusz kell csinálni egy szótár, egyetlen szó miatt . . . Ahá, itt az igazgatóság!

(*Guy* bátortalanul belép. Az igazgatóság, egy egészen fiatal, de kopasz ember képében irással telt asztalnál ül és ír. *Guy* köszön, a mit az „igazgatóság“ udvariasan viszonz.)

Guy (félénken): Bocsánat uram, azt hiszem valami jegy kell, hogy az olvasóterembe léphessek.

A kis kopasz: Ugy van, uram. . .

Guy: Kaphatnék egyet?

A kis kopasz: Semmi sem könnyebb ennél. Ön bead egy irásos kérvényt, amelyhez mellékel a bizonyítványait — ne feledje el az oltásit se — meg egy kis memorandumot a tanulmányai tárgyáról: vizsgálatot foganatosítanak és tizennégy nap alatt . . .

Guy: Tizennégy nap! De én csak egy szót akarok megnézni a szótárban.

A kis kopasz: Ó, ha ilyen csekélyeségről van szó, adhatok önnek jegyet — de csak mára érvényes. Itt van, uram.

(*Guy* azt se tudja, hogyan köszönje meg. Végre elköszön a kis kopasztól, aki mosolyogva kíséri ki. Visszatér az olvasóterembe. — csak háromszor téved el — belép s büszkén mutatja elő a jegyet, amit az imént kapott. A felügyelő elveszi s egy fehér lapot ad helyette, amit *Guy* holmi prospektusnak vél és zsebre-vág.)

Guy: Egy szót szeretnék megnézni. Volna szives a lexikont . . .

Az őr: Forduljon ahhoz az urhoz ott, a terem tulsó sarkában. Lásza . . . ott, épp szemben

Guy: A tulsó sarokban? szép.

(*Guy* átvág a rengeteg termen, lábujjhegyen, hogy az olvasókat ne zavarja. Itt-ott komoly, sőt dühös pillantásokat vetnek rá, mert a cipője csikorog. A felindulástól egészen kivörösödött arccal ér célhoz. Egy zöldasztallal találja szemben magát, amely mögött fekete se-lyemsipkás öreg ur trónol s éppen egy kacsa

vinni. Sokáig alig lehet folytatni azt a színjátékot, hogy egy kormányt, amely az általános választói jog megvalósítására alakult, oly többség támogasson, amelyik nem akarja a választói jogot. Ha pedig a többségben erre nézve nem egységes a vélemény: álljanak külön azok, akiknek nevében, s akik véleménye alapján ma Lázár Zoárd nyilatkozott. És nyilatkozzanak meg, s vegyék föl a fegyvert azok, akik őszintén, becsületes meggyőződésből, s a kormánypártiság előnyeinek veszélyeztetése esetén is a választói jog általánosítása mellett vannak.

Másfél esztendeje, hogy erről a kérdésről mindenki beszél. Céltalan időtöltésnek tartjuk tehát, hogy az általános választói jog mellett érveket sorakoztassunk. A mai közgyűlésen azonban az általános választói jog ellen való állásfoglalásnak olyan hegye volt, mintha azt ép a nemzetiségek miatt nem lehet, nem szabad életbeléptetni. Hát ez tévedés. Ez nem lehet érv az általános választói jog ellen, akár jóhiszemű a tévedés, akár nem. Az általános választói jog mellett a nemzetiségek nem hozhatnak be sokkal több képviselőt a parlamentbe, mint most, s a magyar pártoknak akkor ép úgy módjukban van a nemzetiségek csoportjával megküzdeni, mint most. Most is, akkor is, választói joggal, vagy anélkül, mindig egyen áll a kérdés: őszintén küzdelmet folytat-e a kormány a nemzetiségekkel, — vagy pedig paktumokkal egyezkedik velük?

Bizonyára nem méltánytalan kívánság, hogy az általános választói jog dolgában a közvélemény a honatyáktól ne csak a vármegyeházakon, szétszórtan elhangzó nézeteket, a képviselő urak saját szakállaira tett kijelentéseket halljon, hanem tudja meg, hogy hányadán van vele a többség. Egy évvel a kormány, a rövid lejáratu, átmeneti és kötött marsrutájú kormány megszületése után, már ki kell elégiteni ezt az érthető kíváncsiságot. Ha nem akarják: legyen az összeségben is annyi őszinteség, amennyit, úgy látszik, a képviselők csak egyenként tanúsíthatnak. Mondják meg: „az általános választói jog-

nak hívei nem vagyunk és nem leszünk.“ Hogy az általános választói joggal azután mi lesz, az elválík. De ilyen nagy kérdésekben közönséges vásári büvészkedést, kőnyelést és óra-eltüntetést folytatni nem szabad.

Ne módosítsunk! A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott, melyen a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása volt napirenden. Számos jelentéktelen módosító felszólalás után Apponyi Albert gróf tartott nagyobb beszédet. Több felszólalás után elfogadtak egy szakaszt s megkezdték egy másiknak tárgyalását.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 23.

Feltűnő élénkség. A folyosón élénk rajokban járnak, kelnek, tanácskoznak és vitáznak a hon atyjai. Az ember azt hinné, hogy nem is a tanítójavaslat részletes tárgyalása van napirenden. És jól is hinné. Mert a mai nap voltaképpen nem a tanítójavaslaté hanem a Bozóky ügyé. Ez a Bozóky ugyanis igen kellemetlen ember, aki a magyarság érdekeit védelmezi, ami miatt a függetlenségi pártban alaposan fel is háborodtak ellene. Hogy meri valaki Apponyival szemben a magyarságot védeni? Pápábnak lenni a papánál?

A folyosón rögtön megterem a felelet is:
— Csak hagyjátok Bozókyt! Néha a papák sem csalahatatlanok!

Denikve ma Apponyi válaszolt Bozókyknak. Sok frázissal, kevés lényeggel, állandóan azt hangoztatva, hogy csak benne kell biznunk, mert valamikép aki az istenben bizik, az nem csalatkozik, azonképen Apponyiban sem lehet csalódní. És a függetlenségi párt tapsolt. Nem kell ide sovinizmus! A magyarság érdeke eltörpül egy zengő bariton mellett...

Részletes tudósításunk:

A magyar nyelv védelme.)

A 18. szakasz tárgyalásának folytatásával kezdődött az ülés, melyen Justh Gyula elnökölt. Lindner Gusztáv volt az első szónok, aki a százsz álláspontot képviselte. Bozóky indítványá-

val foglalkozva, konstatálja, hogy ez az összes elemi iskolák magyarosítását célozza s az egységes magyar állam álláspontján van. Mivel pedig attól tart, hogy a tervezett intézkedések következtében a tanulók műveltségi foka alább fog szállani, sem a szakaszt, sem a módosításokat el nem fogadja, hanem a tannyelv dolgában a jelenlegi állapot fentartását kéri.

Nagy Dezső: Nem tartja elégségesnek a magyar nyelv védelmére és terjesztésére a szakasz intézkedését. Ezért módosítást ad be, hogy ott, ahol magyar tannyelvű iskola nincs, a hírfelekezeti iskolákban lévő magyarajku növendékek és olyan nem magyarajku növendékek, kiknek apja vagy gyámja magyar nyelven történő oktatásukat kívánja, magyar nyelven taníttassanak akkor is, ha számuk nem éri el a huszat.

(Ne módosítsunk!)'

Apponyi Albert gróf: Válaszol a felszólalásokra. Ő a javaslat megkonstruálásánál az eddig alkotásokat nézte, az eddigi tapasztalatokon okult. Az eddigi alapokat megdönteni nem akarta, csak garanciákat kívánt szerezni arra, hogy az iskolák nemzeti irányban fejleszthetők legyenek. Először Bozóky indítványára teszi meg általánosságban a megjegyzéseit. Ez az indítvány a javaslat kardinális pontjával áll ellenkezésben. Logikus lehetlenségnek tartja, hogy valaki, aki általánosságban elfogadja a javaslatot, a részleteknél ilyen indítványokat tegyen, melyek a javaslat tendenciájával ennyire ellenkeznek. A javaslattal ebből az országból — erre vállalkozik — minden hazafiatal iskolát ki fog irtani, mert sok függ a végrehajtástól. (Taps.) Ennek a javaslathoz segítségével ő megteszi a döntő lépéseket; aki őt követi állásában, csak ezeken a nyomdokokon kell haladnia. Azt hiszi, nagyban és egészben eltalálta az utat, mely anélkül, hogy jogos érdekeket sértene, ahhoz vezet. Kéri a Házat, ne adjanak be a részletes vitasorán újabb módosításokat, mert azok a javaslatot eredeti formájából egészen kiforgatják s ez esetben ő érte nem vállalhatna garanciát. Átérve a szakasz ellen elhangzott vádakra, konstatálja, hogy azok legnagyobb része félreértéseken és félremagyarázásokon alapul.

(A nagy hivatkozó.)

A módosításokról megjegyzi, hogy a magyarajkuak magyar nyelven való tanításáról éppen az állami iskolák felállításával kíván gondoskodni, de semmiesetre sem járulhat ahhoz a módosításhoz, melyet Nagy Ferenc adott be, mert ennek végrehajtása szinte keresztülvihetetlen, ellenben elfogadja Nagy Dezső indítványát, mely a nem magyar ajkuak magyarul tanítását célozza, ha ezt apja vagy gyámja kívánja. Sajnálja, hogy a százszok nem helyes-

külsejű, legfőlebb ötvenéves hölgyecskével tárgyal.)

Guy (félénken): Bocsánat uram, egy szót szeretnék megnézni a szótárban.

Az öreg ur (haragosan félbeszakítja a tárgyalást): Hol a cédulája?

Guy: A cé...

Az öreg ur (ingerülten) ... dulája.

Guy: Mi az?

Az öreg ur: De hisz a felügyelő adott önnek egy cédulát a belépésnél.

Guy (a zsebében kutat): Igen, de tudom már... a prospektus... ha ugyan el nem dobtam... Nem... Itt van, ni!

Az öreg ur: Na hát töltse ki. (Guy engedelmesen tollat fog s a lapocska adatai szerint odairja a nevét, címét, miközben az öreg ur folytat a tárgyalást a hölgygyel, szanszkritből idézve.)

Guy: Uram, szeretnék egy szót a lexikonban...

Az öreg ur (miután a cédulát megnézte): Es a száma?

Guy (csodálkozva): Hogyan? A számom? Hát nem adtam meg? 52.

Az öreg ur (irva): Na ezt rá szokták írni. Tehát 52.

Guy: Igen, Rue Taitbout 52!

Az öreg ur: Mit, Rue Taitbout? Hogyhogy? Hisz én nem a ház számát, hanem a helye számát kérdezem.

Guy (bambán): Miféle helyét?

Az öreg ur: Hát a helyét!... Hol van?

Guy: Hát itt!

Az öreg ur (kiabálva): Hol ül, azt akarom tudni.

Guy: Vagy úgy? Sehol!

Az öreg ur: Akkor üljön valahova. (A tisztességes hölgyhöz, aki résztvevően mosolyog.) Borzasztóak az ilyen emberek, akik semmit se tudnak.

(Guy az egyik asztalhoz megy. Mikor le akar ülni, figyelmezteti egy ur, hogy a hely el van foglalva. Guy bocsánatot kér, tovább megy s ez a jelenet még négyyszer ismétlődik. Végre talál helyet — a gőzfűtő-készüleknél. Megjegyzí a számot, ráteszí a kalapját s odaviszí a dörmögő öreg urhoz a végre teljesen kitöltött könyvkérőlapot.)

Az öreg ur (miután egy pillantást vetett a lapra): Mit akar? Nem találja a kötetet, amit keres?

Guy: Mondtam már. Egy szót akarok megnézni a lexikonban.

Az öreg ur (kiabálva): Miféle lexikonban?

Guy (szintén hangosan): Az nekem mindegy.

Az öreg ur (dühösen): De nekem nem. Tudnom kell, mit akar... Oh Istenem, de borzasztó ez? Minek is erősztenek be olyanokat, a kik semmit se tudnak.

Guy (haragra gyulad): A pokolba is! Ha ezt tudom, megtanultam volna a helyesírást... Ez biztosabban, gyorsabban ment volna... Ad lexikont, igen, vagy nem?

Az öreg ur: Kérj-n hát egyet.

Guy (majd megüli a guta): Ez már sok! Mit teszek egy óra óta?

Az öreg ur: Hogy mit tesz? Untat.

Guy: No, lehetne udvariasabb is, maga vén könyvmoly.

Az öreg ur (kiabál): Megtiltom, hogy sértessen... Kitétetem a szűrét... Mondom, hogy írja fel annak a könyvnek a címét, amelyet akar.

Guy (ordítva): Egy lexikont! Hát nem tudja, hogy mi az a lexikon?

Az öreg ur (egészen rekedten): Írja föl!

Guy: Ezt mindjárt megmondhatta volna! (Hozzáfog az íráshoz, de az öreg ur kitépi a kezéből a lapot.)

Az öreg ur: Nem erre...

Guy (félég örülten):

Az öreg ur (hangtalanul, de egyre dühösebben): Arra a cédulára, aminő az orra előtt... az asztalon van... Istenem, ez rettenetes, rettenetes!... Ki is erősztenek ide ezt a hülyét?

(Guy a kétségbeesés energiájával ráveti magát az asztalra. Azon zöldes fehér cédulák vannak ilyen felírással: „Kérem a következő könyveket...“ Guy találomra elvesz egy fehér cédulát s ráírja: „Valami lexikont!“ Aztán oda adja a lapot az öreg urnak, aki az izadtságát törli homlokáról.)

Guy: Remélem, most csak jó lesz...

Az öreg ur (rákvörös a dühtől): Ez nem lehet. Ön s ándékosan teszi.

Guy (vörös mint egy angol bicsztek): Mit?

lik a javaslatot, noha az faji tulajdonságaikat, nyelvüket nem veszélyeztetti. Okolicsányi tegnap igen találóan hivatkozott Romániára, ahol még az idegenek számára fölláított iskolákban is megkövetelik a román nyelv tanítását. O Maxwellre, a newyorki iskolák felügyelőjére hivatkozik, aki azon az állásponton van, melyet a napirenden levő javaslat képvisel. Ennek a törvénynek végrehajtása, mely már két évtizednél régebben hozatott meg s mely a magyar nyelv kötelező oktatásáról intézkedik, nem lenne ugyan jogvédelem, de óriási nehézségeket támasztana. Nem is az iskolafentartók, hanem a kormányzatok hibája volt ennek a törvénynek a végrehajthatatlansága. (Helyeslés.) A szakaszt Nagy Dezső módosításával elfogadják. (Helyeslés és taps).

(Elnök és képviselő.)

Nagy Ferenc: Nagy Dezső módosítását helyesnek tartja . . .

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy a vita be van már zárva s neki a mások által beadott javaslatokra nincs joga reflektálni.

Hentaller Lajos: *Klotür!*

Elnök: Ez nem klotür, hanem a hárszabályok rendelkezése. Hentaller képviselő urat rendutasítom.

Hentaller Lajos: *Nem lehet!* Előbb figyelmeztetni kell. Ugyancsak a hárszabályok rendelkezik ezt így!

Nagy Ferenc: A maga módosítását visszavonja s Nagy Dezső módosításához hozzájárul.

Ezután a Ház tulnyomó többséggel elfogadta a 18. szakaszt. Nagy Dezső indítványával együtt.

(Mégis módosítanak.)

A 19. szakaszhoz

Zakariás János módosítást ad be, melynek célja az, hogy a nem magyar anyanyelvű tanulók a magyar írást és olvasást elsajátíthassák.

Goldis László: Stílusmódosítást nyújt be.

Okolicsányi László: A számtant és a földrajzot kívánja a nem magyar anyanyelvű iskolákban magyar nyelven taníttatni.

Musitzky Döme: A javaslat 6. szakasza csupa jogsérelem a szerbekre s ezért nem fogadja el.

Zakariás János módosítást ajánl, amely szerint a nem állami iskolákban csak oly könyvek és tanítási eszközök használhatók, amelyeket a közoktatásügyi miniszter jóváhagyott.

Csernoch János nem fogadja el az indítványt. Felekezeti iskolában nem állapíthat meg a kultuszminiszter.

Bozék Árpád indítványozza, hogy csak olyan iskolát támogasson az állam, amelyekben magyar a tanítási nyelv.

Apponyi Albert gróf csak Csernoch indítványát fogadja el.

Bizony Ákos, Blahó Pál, Meiczner János föl-szólalásai után

Apponyi Albert védelmébe veszi a szakaszt. A legkevesebb, amit a javaslattal el akarnak érni, az, hogy a gyermek gondolatait érthetően tudja kifejezni.

A szakaszt Csernoch módosításával fogadják el.

A 20. szakasznál Artim Mihály lényegtelen módosítást nyújt be, mire a tárgyalás folytatását hoinapra halasztották.

Az iparkamara közgyűlése.

A munkaadók szervezkedése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Kristyóry János elnöklete alatt kedden, február 23-án tartotta közgyűlését az aradi kereskedelmi és iparkamara.

A közgyűlés az elnök közléseivel kezdődött, melyek közül kiemeljük, hogy a kamara táviratilag fordult a kereskedelemügyi miniszterhez a kiegyezési tárgyalások alkalmából a rövid lejáratú vám szerződés kötése érdekében; öt esetben lépett fel sürgetőleg a vasuti szállítási mizériák orvoslása végett; felírt az aradi posta hivatal helyiségeinek kibővítése és személyzetének szaporítása végett és az iránt, hogy az építendő aradi pályaudvar munkái ne általános vállalkozónak adassanak, de munkacsoportonként biztosítottassanak.

Tudomásul vétetett, hogy a kereskedelemügyi miniszter a Baross-parkban felállítás céljára egy szép kovácsoltvas diszkutat adományozott. A diszkut létesítésére bizottság alakult Kristyóry János elnöklete alatt. Éles Ármin és Reinhart Gyula alelnökökből, Bing Vilmos, Steigerwald Alajos, Tedeschi Viktor, Nesnera Aladár, Simonffy Aladár, Jankó Gyula tagokból és Marschall Lajos dr. titkárból. — Bemutatta elnök a kamara évi jelentését is, mely ezuttal is elsőnek jelent meg s melyet a közgyűlés elismeréssel fogadott.

A titkári jelentések tudomásul vétele után akkép határozott a közgyűlés, hogy a hunyadmegyei kerületi betegsegélyző-pénztár székhelyéül a jövőre is Déva várost véleményezi. Majd véleményt adott a csomagokban és zsákokban árut szén és tüzelőfa mennyiségi meg-

jelölése tárgyában. A vásári ügyek során Köröstarcsa község részére két országos vásár engedélyezését és a szarvasi állatvásároknak két napra kiterjesztését hozta javaslatba és hozzájárult az aradme yei piaciátogatási szabályrendelet oly módosításához, hogy mindazon helyeken, ahol elegendő számú iparos lakik, csakis az odavaló iparosok árulhassanak.

Több kémenyseprési ügy elintézése következett erre, majd iparkihágási ügyekben kellett a vélemények egész sorozatát megállapítani. A vasuti kocsihiány orvoslása tárgyában abban történt megállapodás, hogy a kamara nagyobb értekezlet összehívását kéri a kereskedelmi minisztortól, hogy a szállítási mizériákon való segítség módjait alaposan meg lehessen vitatni.

A cukor surtax dolgában azt a véleményt adja Aradvárosnak a közgyűlés, hogy a surtax fenntartandó, ellenben állást kell foglalni az ellen, hogy az átviteli jutalékot nem a magyar, de az osztrák kincstár javára szedik be és állást foglalandó a kartelek ellen is.

A munkaadók szervezésének ügyében ki-mondotta a kamara, hogy a mai viszonyok között, midőn a munkásviszonyok teljesen elfajultak és a munkások részéről az egész vonalon ridegen eltérte állíttatik a hatalmi kérdés, mely a munka békés és nyugodt folytatását lehetetlenné teszi; szükségesnek tartja a munkaadók szervezkedését érdekeik megvédésére s a munkás és munkaviszonyoknak a jogos alapon szabályozására. E célból elhatározta, hogy kerületének ipartestületét és ipartársulatait felhívja az egységes alapon való szervezkedésre s ebben öket maga részéről messzemelőleg támogatja. E kérdésnél érdekes eszmecsere folyt, melyben Csukor László, Weiss Mór (Gyula), Wagner József (Csaba), Nagy Sándor (Pankota) vettek részt, felölve a munkásügy és a kivándorlások kérdését.

Végül több kisebb jelentőségű és kebelbelli ügy elintézése után újra alakították a kamara állandó bizottságait az eddigi tagokból.

Párisi divatlevél.

(A tavaszi izlés.)

Páris, április 19.

Az utolsó levelemben, ha jól emlékszem, arról a fényüzésről írtam, amely az ugynevezett jó társaságban uralkodik; azokról a fényes öltözekekről, amelyek fény dolgában tulszárnyalják az elmúlt idők pompáját. Arra azonban már nem emlékszem, hogy megmondtam-e mennyire nem főkövetelménye a csinnak ez a drágaság és pompa. A sok dísz néha a szépség rovására van és sokszor az egyszerűbb ruha a szebbik.

Bizonyosága ennek a kézzel himzett vászonruha, ami nyárra megint nagyon divatos lesz. Itt az anyag csak elég egyszerű s a kézi himzés bár nagyon értékessé teszi a ruhát, de azáltal, hogy könnyen mosható, mindig szép és friss.

Az ilyen vászonruhát nem kell bélelni, mint ahogy a bélelt szoknya majdnem teljesen divatját multa; még a legkönnyebb selyemszoknyák is béleltetnek és csak az alját látják el szelesebb kemény szegélylyel. Csak az átlátszó szövetű ruha kapja meg a laza „bélésszoknyát“, mely többnyire könnyű selyemből készül.

Nyárra a legkedveltebb dísz még mindig a horgolt csipke, a recze- és point-lace csipke és mindenedenekfelett a kézi himzés. A legkedvesebb dolog, amit elképzelhetünk, például a himzett vászonernyő, amellelt szinte elpusztíthatatlan és mindig tiszta, mert könnyű szerrel mosható.

Nagyon fontos dolog egy sikkes nőre nézve, hogy milyen alszoknyát visel a béletlen ruhákhoz. Nyárra természetesen legszebb a himzéssel vagy csipkével díszített fehér alszoknya, de szép a színes selyemszoknya is, csak gondunk legyen rá, hogy a színe megegyezze a felső ruha színével és megfeleljen annak.

Az öreg ur (a cédulát lebegteti): Ön a jobboldalon ül és fehér lapra ír!

Guy (elképedve): No és?

Az öreg ur (menydörgő hangon): A jobb oldalra a zöld cédula érvényes, uram!

Guy: Szép. Vegyünk másikat. (Zöldre ír és mindenre elszántan átadja az öregnek.)

Az öreg ur (olvassa): És hogy van írva, oh Istenem! Na, üljön le, hozzák a könyvet.

(Az öreg ur törli a homlokát, átnyújtja a cédulát egy másik hivatalnoknak és halálra fáradtan leül. Guy szintén helyet foglal a gőzfűtő mellett, még mindig vörösén a haragtól. Öt perc múlva iszonyu fájást érez s föláll, hogy egy kicsit járkáljon. De a szomszédai mozogni kezdenek, amire visszaül a helyére és várakozik, egyre vörösebb ábrázattal, testben lélekben mindinkább hevülve. Egyszerre az óra felet üt.)

Guy (megdőbbenve): Nem, ez nem lehet. Félnégy! Már másfél órája volnék itt . . . Eh, akkor megyek! (Távovni akar, de a felügyelő útját állja az ajtónál.)

Az ör: Bocsánat uram, hova készül?

Guy: Ki innen! Elég volt ebből!

Az ör (szigorúan): A céduláját!

Guy: Mit? A cédulát? Hisz azt odaát elvették tőlem.

Az ör: Hát kérje vissza . . . Különben nem mehet el.

Guy: Mit? Nem mehetnek? (Pulykavörös lesz.) Talán tolvajnak tart?

Az ör (reodületlenül): Ez a szabály.

Guy (visszatérve a helyére): Most már ki

se juthatok! Idejövök én ostoba, ahelyett, hogy egy lexikont vennék! (Megint leül s negyedórával később végre hoznak egy vaskos kötetet. Ráveti magát, megnézi és ezt olvassa: *A technológia lexikonja. I. kötet A—F.*)

Guy (dühösen): Nem, így nem szokás mulatni az emberen. Egész napot kell vesztenem, mielőtt egy lexikont kapnék s végre olyant adnak a nyomorultak, amibe nincs meg, amit keresek. (Lárma keletkezik: *Csönd! — Nyugalmat! — Ki vele!*)

Guy (magánkivül): Hallgassatok, hülyék! Igenis, hülyék!

Egy fiatal ember: Ha nem hallgat . . .

Guy (felpattan): Itt van a lexikonja! (A fiatalember fejéhez vágja a kötetet, ez tintatartók és jegyzetek közé esik egy asztalra, melynél több tudós ül. Tiltakozások, szidalmak, káromkodás. Az ör odaszól. Végül Guyt kidobják és két rendőrnek átadják.)

Guy (vonakodva): Mindent megmagyarázok maguknak . . . Egy szót akartam megnézni a lexikonban . . . Nem vagyok tolvaj! Láják, ott a kocsim!

Az egyik rendőr: Micsoda? A kocsi a magáé? És a csomagok rajta? És maga meri mondani, hogy nem gazember? Előre a du-tyiba!

Guy: Jó, majd meglátjuk . . . De mondja csak, van a rendőrségen lexikon?

A rendőr: Fogd be a szádát!

Guy (szomorúan): Jó, jó . . . De nem mondhatnák meg, hogy ezt a szót: *szimpátia*, ível, vagy y-nal írják-e?

Sok kedves olvasóm annak az agoda'mának adott kifejezést, hogy az oly kellemes, esinos és mindenekfelett: praktikus bluzviselet letűnőben van. Nos, hát én megnyugtathatom olvasónóimet. A selyem-bluz éppen olyan kedvelt lesz ezután is, amilyen eddig volt és a csipkebluznak olyan szerep jut, amilyen nem volt még soha.

„Legujabb“ divatnak nevezhetnők ez idő szerint a csikos és kockás tafotát. A sokszinű, kockás skótselyem, amely vagy négy évtizeddel e előtt olyan nagyon keresett volt, most újból feltűnik. Mellette kedvelt a lágy, kínai mintájú selyem, a kreppszerű szövésű és a halványzsinű virágos selyem. A szép szalag kedveltje a tavaszi s a nyári divatnak egyaránt és mindez, amit a selymekre mondtam, áll a szalagokra nézve is: a divatos selymeket egyszerűen a szalag szélességébe is szövik. Különösen kedvelt a shine-szalag minden színben és minden árnyalatban.

Divatárusnóink nagyon szeretik a kalapjainkat diszíteni vele. De teszünk ezenkívül a kalapjainkra sok — nagyon sok virágot, mindenekfelett pedig tollat és bár a struccoll a tollak királynéja, viselünk eddig soha nem látott tollakat is.

Egyszóval: van ra gondunk, hogy tetszetősek és a szépségünkben változatosak legyünk és itt aztán nem a divat, hanem a tükrünk parancsol.

Yvette.

A romániai lázadás — Aradmegye közgyűlésén.

Allamsegély a megyebeli menekülteknek.

Lázár Zoárd és Dálnoki-Nagy Lajos beszédei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

A Rómániában nemrégiben lezajlott vérfagyasztó eseményeket megakasztotta ma a feledés útján Aradvármegye rendes közgyűlése. *Károlyi* Gyula gróf főispán elnöki megnyitóját után a napirend tárgyalása előtt szólásra emelkedett *Lázár Zoárd* dr. országgyűlési képviselő és rendkívül megleghangu beszédben kérte a vármegye képviselőjét, szerezzen államsegélyt és gazdasági munkát ama szerencsétlenül járt aradmegyei magyaroknak és románoknak, akik kenyérkeresés végett Romániába mentek, de ott a parasztlázadás folyamán elvesztették minden vagyonukat és koldusbotlalt a kezükben tértek vissza hazájukba.

Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán nyomban válaszolt a humánus fölhívásra, kijelentvén, hogy azonnal intézkedni fog a sors által sújtott aradmegyeiek kormánysegélye iránt és a községi előljáróságokat utasítani fogja, hogy igyekezzenek a visszatért munkáskezeket minél előbb foglalkozáshoz juttatni.

A közgyűlés élénk helyesléssel kísérte *Lázár Zoárd* és *Dálnoki-Nagy Lajos* beszédeit és csupán a román bizottsági tagokat fogta el bizonyos palástolhatóan idegesség, a mikor a napirend előtti fölszólalás megkezdődött és nem tudták, hogy a függetlenségi képviselő milyen vonatkozásban hozza szőnyegre a romániai lázadást. Amikor aztán *Lázár* kifejtette beszédének célját, a románok is lelkes tapssal honorálták a segélyakció megindítását.

Részletes tudósításunk a következő:

Aradvármegyének ma délelőtt tartott közgyűlésén *Károlyi* Gyula gróf elnöklő főispán megnyitó szavaiban bejelentette,

hogy engedélyt adott *Lázár Zoárd* dr. bizottsági tagnak a napirend előtt való fölszólalásra.

Lázár Zoárd dr.: Tisztelt közgyűlés! A törvényhatóság előtt nem ismeretlenek azok a szomorú események, amelyek a velünk szomszédos Romániában a legközelebbi múltban lefolytak. Egyrészt az egyéni szabadságra irányuló törekvés, másrészt az anyagi helyzet javítása készítette azokat a szerencsétlen embereket, akik joguk kivívása végett ahhoz az eszközhöz nyultak, amelyet forradalomnak, más tekintetben lázadásnak lehet nevezni. A Romániában lefolyt sajnálatos események nem hagyták érintetlenül vármegyénk lakosságának bizonyos rétegeit. Az előző években több száz magyar család ment Romániába munkát és kenyeret keresni. E szerencsétlen családok kénytelenek voltak visszajönni szülőföldjükre, hazájukba, de a lázadás következtében ott veszítették egész vagyonukat és csak pusztá életüket menthették meg.

E szerencsétlenek nevében szólok föl és kérem az alispán urat, hogy ha az illetők, akik most uton vannak, hazatérnek, a községi előljáróságok által irassa össze őket és kérjen részükre államsegélyt. Utasítsa továbbá az alispán a főszolgabírák útján a községi előljáróságokat, igyekezzenek azon lenni, hogy a visszatérők, — miután oly időben jönnek hazánk földjére, amikor már az arató munkások szerződötve vannak, — lehetőleg foglalkozáshoz jussanak.

A terem minden részéből egyforma helyesléssel és éljenzéssel fogadták a fölszólalást, amelyre *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispán rögtön kijelentette, hogy a hatósági intézkedéseket haladéktalanul megteszi, a visszatérőket a községi előljáróságok útján összeírta és úgy az államsegély, mint a munkaszerződések dolgában el fog járni.

Az alispán válaszát zajosan megéljenezte a közgyűlés, amely ezután áttért a napirend tárgyalására.

Baleset a városházán.

Szerencsétlenül járt takarítónók.

Vér a közgyűlési teremben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Ma délután a városháza közgyűlési termében súlyos baleset történt. Két takarítónó, akik a diszteremben foglalatoskodtak, lezuhant egy rozoga létráról s mindkettő olyan szerencsétlenül esett le, hogy erős sérüléseket szenvedett. A balesetről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Fodor Jánosné és *Padorán Róza* városházi takarítónók ma délután négy óra tájban a közgyűlési teremben dolgoztak. A két asszony egy rozoga létrán állva a közgyűlési terem nagyjátóját tisztogatta. A rozoga létra az asszonyok sulya alatt eltört és mindkettő három méternyi magasságból lezuhantak. *Fodor Istvánné* az egyik pad éles támlájára esett s fájdalomtól mozdulatlanul terült el a padlón. *Padorán Róza* szintén egy padra zuhant és súlyos sérülést szenvedett.

Az előszobában dolgozó többi takarítónók a zuhanás zajára berohantak a közgyűlési terembe és sirvaállották körül vérző, szerencsétlenül járt társnőiket. A balesetnek hamarosan híre kelt az emeleten levő hivatalokban és néhány tisztviselő izgatottan futott a baleset szinhe-

lyére. Egyikük telefonon felhívta *Prohászka László* dr. kerületi orvost, aki nem jöhett fel a városházára, mert ugyanakkor egy üngyilkoshoz hívták.

Közben jelentést tettek az esetről a rendőrségnek, amely orvost kerestetett. Körülbelül egy negyedóraig folyt a hajsza orvos után, de nem találtak. Végre telefonon felhívták a városházára *Tisch Mór* dr. tb. városi főorvost, aki csakhamar meg is jelent. Ezalatt a két asszonyt széken az orvosi hivatalba vitték s ott lefektették. A baleset hírére feljött *Sarlot* Domokos főkapitány és *Moldován Ödön* rendőrhadnagy is, aki jegyzőkönyvet vett fel az esetről. *Tisch Mór* dr. tb. főorvos megvizsgálta a két asszonyt és konstataálta, hogy sérüléseik súlyosak, de nem veszélyesek. Nemsokára megérkeztek a mentők, akik a két asszonyt lakásukra szállították. A baleset a városházán nagy izgalmat keltett.

Meghurcolt aradi borkereskedő.

Teljes rehabilitálás.

A Löbl és Bing cég pöre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 23.

A fővárosban nagy gyári cégük volt a *Surányi Testvéreknek*, *Surányi Ignác* és *Sándor* nak. Pezsgőborok gyártásához való cikkek nagyban eladásával foglalkoztak s miután vagy 100.000 korona adósságot sikerült csinálniok, elkövettek minden szélhámoságot a hitelezőik kijátszására. Ami áru volt a gyárban, elrejtették s ha újabb portékát rendelték, be se szállították a pályaudvarról, hanem már előre eladták potom pénzen. A befolyt összeget is természetesen mind zsebrevágta a két *Surányi*, a hitelezők pedig hoppon maradtak.

Ez utóbbiak közt volt az aradi *Löbl és Bing* cég is vagy tizezer korona követeléssel s hogy a kára kisebb legyen, egyezkedni próbált. A cég egyik tagja, *Bing Béla* azonnal Budapestre jött és *Surányi*ékkal érintkezésbe lépett. Megmondta nekik, hogy tudomása van a szélhámoságukról s jó lesz, ha vele közlik, hova dugták el azt a sok portékát, ami kevéssel előbb még a gyárban volt. *Surányi*ék megijedtek és az aradi cég fővárosi ügyvédjének, *Forbát Tivadar* drnak a közbelépésére u. n. kereskedelmi zálogjogot adtak a *Löbl és Bing* cég javára, amelynek képviselője aztán törvényes formák közt megvásárolta az elrejtett árut. Ez a vétel azonban az aradi cég akarata ellenére is furcsán esett meg. A fővárosi lapok hétfői számában az ügyvéd intézkedése folytán délelőtt tizenegy órakor jelent meg az árverési hirdetés, félóra múlva pedig már meg is tartották az árverést, melyen a befolyt 2-3000 koronát *Surányi*ék javára irták.

Ez a manipuláció felbőszítette a többi hitelezőket s a nevükben *Káldor Gyula* dr. ügyvéd most már nemcsak a két *Surányi*, de *Bing ellen is büntetőfeljelentést tett*. *Surányi*ékat rögtön letartóztatták és több hónapot töltöttek fogságban. A hosszas bünvizsgálat végével most került ez a bűnpör a budapesti törvényszék vádtaácsa elé.

A tárgyaláson, melyen *Langer* dr. táblabíró elnökölt, *Magyar István* dr. kir. ügyész a btk. 414. §-ának valamennyi pontja alapján vádat emelt *Surányi*ék ellen, akik közül egyébként *Surányi Ignác* azóta Amerikába szökött. *Bing Béla* ellen a hitelezők képviselője tartotta fenn a vádat, mint bűnsegéd ellen. Az ellene tett panasszal szemben *Bing Béla* teljesen bebizonyította jóhiszeműségét, elmondva, hogy

amikor 5 Forbát Tivadar ügyvédhez fordult, ezt kifejezetten megkérte arra, hogy őt „*semmiféle inkorrekttségbe ne vigye bele.*” A többit aztán elvégezte a jogi képviselője, akinek az *egynapi munkájáért hétszáz koronát fizetett.*

A törvényszék, meghallgatva ezek után Keszits Antal dr. védő előterjesztését, *csupán Surányiékát* helyezte vád alá *csalárd bukás* büntettségért, Bing Bélával szemben pedig — teljesen igazolt jóhiszeműsége alapján — *megszüntette az eljárást*, minden irányban teljes rehabilitációt nyújtva az ítélet indoklásában az alaptalanul meghurcolt nagykereskedőnek.

Harc az aljegyzőségért.

A megye választott.

Magyari László dr. — aljegyző.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Hetekig tartó heves korteskedés előzte meg Aradvármegye mai közgyűlésének azt a választását, amelylyel egy megüresedett harmadosztályu aljegyzői állást betöltött. A jelöltek, Török Ferenc dr. első osztályu és Magyari László dr. másodosztályu közigazgatási gyakorlatok erős pártokat szerveztek és állítottak ma csatasorba, hogy a megye legalsó, választás által megszerezhető tiszt állásába jussanak, amely ülési és szavazói jogosultságot is ad viselőjének. Mindkét egyformán képesített pályázó erős érveket sorakoztatott föl arra, hogy a megyebizottsági tagok bizalmát és szavazatát megnyerje. Török dr. három évi gyakorlatára hivatkozott, míg Magyari dr., aki csak fél éve kinevezett tisztviselője a megyének, épen két éven át ingyenesen teljesített szolgálatát kérte azzal jutalmazni, hogy előbb válasszák meg a jobban dotált aljegyzői állásra.

A mai szavazás nagy meglepetést hozott mindkét pártra. Török Ferenc szavazói csodálatosképpen megfogták, Magyari László hívei pedig annyian voltak, hogy magukat is ámulatba ejtette a sokaságuk. A leadott 345 szavazat közül Török 88 és Magyari 257 szavazatot kapott és így az utóbbit 167 szótöbbséggel megválasztották aljegyzőnek. A megye vezetőférfiai nagyrészt, a központi tisztikar pedig — Schill József és Hanthó Jenő kivételével — egészében Törökre adták szavazatukat, míg Magyari szavazóinak nagy tömegét a külső tisztikar, a kisbirtokosok, az egész jegyzői kar és a románok zárt sorai szelgáltatták. Amikor már nyilvánvaló volt, hogy Magyari kerül ki győztesen, Török hívei közül már többen tartózkodtak a szavazástól. A vert sereghez tudvalevőleg nem igen akarnak tartozni az emberek.

A választáshoz mindjárt a közgyűlés elején, az alispán és a számonkérőszék jelentéseinek fölolvása után fogott a törvényhatósági bizottság, Károlyi Gyula gróf jelentette, hogy a megüresedett szolgabírói állásra csupán egy pályázat érkezett, Hunyár Algernon aljegyzőé, akit azután a közgyűlés *egyhangúlag*, zajos éljenzés közben meg is választott. Az így megüresedett aljegyzői állásra — jelentette a főispán — Török Ferenc dr. és Magyari László dr. nyújtották be pályázati kérvényüket.

— Éljen Török, — kiáltották többen.

— Éljen Magyari, Ma—gya—ri, — volt a dörgő válasz a terem hátsó részéből, a jegyzők és kisbirtokosok tömör sorából.

Károlyi Gyula gróf főispán erre jelölő bizottság kiküldését javasolta és a maga részéről Friebeisz Miklós, Purgly János és Czárán

Márton bizottsági tagokat, a közgyűlés pedig Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán javaslatára Csernovics Diodor dr.-t, Velics Mihályt és Issekutz Marcellt küldte ki a bizottságba. Ez rövid tanácskozás után megtette a kandidációt és hosszabb szolgálati ideje alapján *első helyen* Török Ferenc dr.-t, második helyen *Magyari László dr.-t* ajánlotta. A kijelölést közlő főispáni enunciaciót oly fülsiketítő láрма követte, hogy Károlyi grófnak a türelmetlen szavazókat az ülés fölfüggesztésével kellett megfenyegetnie. A csendnek valamelyes helyreállása után a főispán két szavazatszedő küldöttséget jelölt ki, amelyeknek elnökei *Vásárhelyi József és Purgly László*, tagjai Haberéger György, Török Géza, Verzár Márton és Mahler György, jegyzői pedig *Darányi János és Hanthó Jenő* voltak.

A közgyűlés fölfüggesztése után megkezdődött a szavazás a két bizottság előtt. Török Ferenc első tiz szavazója a következők voltak: Dálnoki Nagy Lajos dr., Heppes Aladár, Nachtnébel Gyula, Bogdánffy Béla dr., Institoris István dr., Balogh Zoltán, Kozma György, Boros Iván, Gantner Károly és Darányi János.

Magyari Lászlóra elsőként az alábbiak adták le a szavazatukat: Borsos Géza, Csiky János, Hámory László dr., Bécsy Dezső, Adler Lajos, Csáklán Miklós dr., Csernovics Diodor dr., Hollaky Imre, Zerkowitz Lajos, Argyelán János.

Már a szavazás megkezdésekor csak minden ötödik Magyari-szavazóra jutott egy-egy Török-párti, úgy hogy hamarosan meg lehetett állapítani Magyari bizonyos győzelmét. Keresztes Gyula, Kintzig János, Lázár Zoárd dr., Haberéger György, Bohus Lajos báró, a két Baross, Nachtnébel Ödön, Bánhidy Antal báró, Vásárhelyi József az első bizottságnál Törökre adták ugyan szavazatukat, de a *vota numerantur* elvénél fogva nem ellensúlyozhatták a Magyari-párti szavazók tömegét, amely egyre özönlött a bizottság elé.

A két bizottság valamivel 10 óra után végzett munkájával. Ekkor jelentette *Vásárhelyi József* a közgyűlésnek, hogy a beadott 345 szavazat közül

Magyari László dr.	257
Török Ferenc dr.	88

szavazatot kapott.

A szavazás eredménye alapján *Károlyi Gyula* gróf főispán kihirdette, hogy a közgyűlés *Magyari Lászlót* 169 szótöbbséggel *aljegyzővé választotta*. A győztes hívei természetesen haragú éljenzéssel fogadták az eredményt.

Összeégett cselédleány.

A vigyázatlanság áldozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Ma este egy aradi cselédleány lett áldozata vigyázatlanságának. Gyertya gyújtás közben az égő gyufát ruhájára dobta, amittől ez lángra lobbant. A cselédleány olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy életben maradásához kevés a remény. A szerencsétlenségről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Szتان Flóra 20 éves cseléd, aki *Földes Adolf* állami tisztviselőnek Batthyány-utca 33 ik szám alatt levő házában szolgál, este kilenc órakor a konyhában gyertyát gyújtott, mert a petróleumlámpa kialudt. A cseléd az égő gyufát a ruhájára dobta, amely csakhamar tüzet fogott és lángolni kezdett. A cselédleány csak akkor vette észre a veszedelmet, amikor a ruhája teljesen lángban állott. Sikoltozására a konyhába rohant a gazdája és ennek felesége s a kezükkel igyekeztek a szerencsétlen leány-

ról letépni az égő ruhát. A mentés közben a kezükön égési sebeket szenvedtek s így abba hagyták a mentést.

Közben értesítették a szerencsétlenségről a rendőrséget, ahonnan *Hoffmann Győző* ügyeletes rendőrtiszt és *Prohászka László dr.* kerületi orvos mentek ki a helyszínére. Amikor a hatóság emberei megérkeztek, a cselédleány égő ruháját a házbeliék már eloltották. *Prohászka dr.* megvizsgálta az eszméletlen leányt, aki *a hátán és a balkarján súlyos égési sebeket szenvedett*. Időközben megérkeztek a mentők és a szerencsétlenül járt cselédleányt a kórházba szállították. Állapota annyira súlyos, hogy az orvosok az életbenmaradásához kevés reményt fűznek.

Sztrájkvilág Aradon.

A pékmunkások bérmozgalma

A cipéssztrájk tart.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Az aradi rendőrség iparügyi osztályának az utóbbi időben ugyancsak sok dolga akad a szervezett munkások egyes szakcsoportjaival. A kereskedelmi alkalmazottak letört sztrájkja után a festőmunkások kizárása következett. Ez a mozgalom minden nagyobb emóció nélkül ért véget. Alig simultak el a szobafestők mozgalma által felvert kisebb hullámok, a cipéssztrájk jelentették be sztrájkjukat, amely az egységes fizetés miatt keletkezett. A sztrájk még ma is tart, amennyiben a megbizottak nem jutottak végleges megállapodásra.

Az iparhatóság ugyanis ma délelőttre hivta össze a munkaadók és munkások megbizottait. A békéltetési tárgyalás folyamán a munkások előterjesztették követeléseiket, mire a mesterek megbizottai kijelentették, hogy végleges választásra nem kaptak felhatalmazást megbizóiktól s így kénytelenek a követeléseket újból a mesterek plénuma elé terjeszteni. Ebben az ügyben a békéltetési tárgyalást holnapra tűzte ki ifj. *Varjassy Lajos dr.* rendőrfogalmazó, helyettes iparhatósági biztos.

Ma délelőtt újabb bérmozgalmat jelentettek be az iparhatóságnál. A sütőmunkások ugyanis beadványt intéztek az iparhatósághoz s ebben pontokba foglalják követeléseiket, amelyeket a mesterek elé terjesztettek. A sütőmunkások követeléseinek főbb pontjai ezek: a természetben való fizetés megszüntetése s ennek napi 1 kor. 60 fillérrel, vasárnaponként 2 kor. 40 fillérrel való megváltása; a bérek 20 százalékkal való emelése; a bizalmi férfi-rendszer elismerése; a süteménykihordás eltörlése. Érdekes az utolsó előtti pont, amely szerint a munkaadónak *segédet sem felfogadni, sem elbocsátani joga nincs*, legfeljebb csak kivételes esetekben. A segédeket a bizalmi-férfiu fogadja fel és bocsáthatja el.

A sütőmunkások arra kérték az iparhatóságot, hogy ezen az alapon hívja össze a mesterek és munkások megbizottait. Az iparhatóság a békéltetési tárgyalást holnapra tűzte ki.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi építő iparosok szövetsége szerdán f. hó 24-én délelőtt 1 órakor az ipartestületi ház emeletén *rendkívüli közgyűlést* tart, melyre a szövetség összes t. tagjait meghívja az elnök.

Náttafalussy Kornél.

(1841—1907.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Az aradi liceumon fekete zászló leng: a főgimnázium és főreáliskola gyászát hirdeti Náttafalussy Kornél kir. tanácsos tankerületi főigazgató ma délben 66 éves korában meghalt Nagyváradon, a tankerület székhelyén. Régi, súlyos betegsége okozta halálát az aggyas-tyánnak, akiben a magyar tudományos világ egyik jelentős alakját veszítette el. A főigazgató haláláról az alábbi tudósítás számol be:

(Náttafalussy halála.)

Ma délután három óra után Burián János, az aradi kir. főgimnázium igazgatója táviratot kapott Nagyváradról s ebben Stauber József, a nagyváradai főreáliskola igazgatója arról értesítette, hogy Náttafalussy Kornél tankerületi főigazgató ma délben meghalt. A szűkszavú távirat szövege a következő:

Gimnáziumi igazgatónak
Arad

Főigazgató délelben meghalt
temetés csuetoertok
Stauber

Néhány perccel később Burián igazgató Nagyváradról újabb táviratot kapott, amelyben Novotny főigazgató-helyettes tudatta az aradi gimnázium igazgatójával, hogy Náttafalussy meghalt.

(A főigazgató betegsége.)

Náttafalussy Kornél már régóta betegeskedett. Utóér elmeszesedésben szenvedett a főigazgató, aki a betegsége mellett is a legutolsó időkig fáradhatatlanul végezte hivatalos teendőit. Januárban annyira rosszabbodott állapota, hogy orvosa tanácsára abba kellett hagynia hivatalos működését és újévtől kezdve szabadságon volt. Le akart menni üdülés végett a Rivierára, betegsége által megtámadott szervezete azonban nem bírta volna el a hosszú utazás fáradalmait s így otthon maradt Nagyváradon.

Betegségében nemrég némi javulás állott be s Náttafalussy azt hitte, hogy április elején, szabadság ideje leteltével ismét elfoglalhatja hivatalát és elvégezheti teendőit. Április elején betegségében visszaesés mutatkozott és a főigazgató ágyba dőlt. Ekkor meghosszabbította szabadságát s e hó végén tényleg le akart menni a délvidékre. Ezt a szándékát azonban nem valósíthatta meg, mert az utazásra való készülődés közben meghalt.

(Náttafalussy működése.)

Náttafalussyt 1892-ben nevezte ki a király tankerületi főigazgatóvá. Ettől kezdve majdnem minden esztendőben egyszer-kétszer járt Aradon és itt a főgimnáziumban és főreáliskolában hospitált.

A főigazgató csupa szívember volt. A diákokat nagyon szerette és sok fegyelmi ügyben a szíve sugallatát követve, hozta meg döntését. A látogatásai alkalmával tartott tanári tanácskozásokon részletes jelentést kért a két intézet ügyeiről és mindenben az igazság és méltányosság szerint ítélkezett. Finom lelkű, nyugati gondolkodású ember volt s mint ilyen, esküdt ellensége a radikális tanítási és nevelési rendszernek. Azokat a tanárokat, akikről megtudta, hogy gorombán bánják a tanítványokkal s hogy testi fenytéket alkalmaznak a diákokkal szemben, keményen megdorgálta.

— Türelemmel, elnézéssel és ne ütleggel neveljük a ránk bízott tanítványokat, — volt Náttafalussy jelszava.

A diákoknak tanulmányaikban való járatlanságukat majdnem mindig elnézte. Csak arra a diákra neheztelt, aki a magyar történelmet nem tudta. Ebben a tárgyban ugyanis páratlanul nagy ismerete és szaktudása volt az elhunyt főigazgatónak. Azt a diákot, aki nem tudott előtte a magyar történelemből megfelelni, megjegyezte magának és a jövő évben ismét felszólította és ugyanazt a kérdést intézte hozzá, amiről nem tudott megfelelni.

Náttafalussy nagy emlékező tehetsége volt. Akit egyszer megjegyzett magának, azt nyolc év múlva is megismerte. Nemcsak szakmájában: a magyar történelemben, hanem a középiskola minden tantárgyában kiváló szakismerete volt s így meg tudta bírálni a tanárok működését.

Legutoljára 1905-ben volt Aradon. Azóta betegsége miatt nem igen látogatta meg a tankerületéhez tartozó intézeteket.

(A temetés.)

Az elhunyt főigazgatót csütörtökön temetik el Nagyváradon. A temetésen részt vesz a premontrai rend is, amelynek tagja volt. A temetésen képviseltetik magukat a nagyváradai tankerülethez tartozó összes tanintézetek, így az aradi főgimnázium és főreáliskola is.

Burián János gimnáziumi igazgató holnapra tanári értekezletet hív össze s ezen megbeszéli, hogy az aradi gimnázium hogyan fogja magát képviseltetni a gyászszertartáson. Valószínűleg maga Burián igazgató utazik a csütörtökön végbemenő temetésre s ő fogja elhelyezni a főgimnázium koszorúját a főigazgató ravatalára. A főreáliskola szintén koszorút helyez el a ravatalon.

(Élete és irodalmi munkássága.)

Náttafalussy Kornél 1841-ben született a zempléni Leles községben. Középkorú Sátorajuhelyen, Eperjesen és Ungvárott végzett. 1859-ben a premontrai szerzetes rendbe lépett. 1861-74-ig a kassai premontrai gimnázium tanára volt. 1874-ben kinevezték a roznyói gimnázium igazgatójává, ahonnan 1886-ban hasonló minőségben a kassai gimnáziumhoz helyezték át. 1892-ben a király a nagyváradai tankerület főigazgatójává nevezte ki. Itt érte a király újabb kitüntetése, amikor 1898-ban kir. tanácsossá nevezte ki. A premontrai rend 1899-ben koadjutorává választotta meg. Náttafalussy azonban nem fogadhatta el a megtisztelő kitüntetést, mert ekkor már betegeskedni kezdett.

Tanári működése alatt értékes irodalmi munkásságot fejtett ki. Több történelmi munkát írt s rendjének történetét több kötetben írta meg. Fiatalabb éveiben több kisebb történelmi munkája jelent meg a Pesti Hirnök, Magyar Sión és Pesti Napló hasábjain. Későbbi éveiben irodalmi téren már nem működött, mert szervezetét megtámadta a betegség, amelynek áldozata lett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Salome, színmű. Karácsonyi vers, vigjáték. Bemutató előadás. Bérlet B.)
Csütörtök: Salome, színmű. Karácsonyi vers, vigjáték. (Bérlet C.)
Péntek: A milliárdos kisasszony, operetta. (Bérlet A.)

* Salome. Wilde Oszkárnak ez a bűbajos álomlátása — így nevezi színművét maga a szerző — holnap este vonul fel az aradi színpadon. Olvasmányának is félelmetesen szép ez a lázító költemény, a vad érzékiségnek ez az apotheozisa. Hogy hat majd a színpadról, élő alakokkal, a szcenizálás raffineriáitól megszokott közvetlenségben! A hét fátyol táncát rövid instrukció jelzi. Minő más méretek-

ben érvényesül majd a színpadon. Ugy mondják, Kesztlerné nagy ambícióval törekszik a korhűségre. Saloméval együtt Heltai szellem-től sziporkázó egy felvonásos vigjáték: A karácsonyi vers tölti ki a holnapi színházi estét.

Aradmegye a sztrájk-törvényért.

Ki az ezerholdas?

Nem kell rabszolga-törvény!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Az ország törvényhatóságai különösen az utóbbi években tudvalevőleg azt a szokást követik, hogy ha maguk szükségesnek látják valamely közérdekű kérdés törvényhozási szabályozását, valaminek elhatározását vagy meggátlását, akkor nemcsak maguk intéznek fölriratot a képviselőházhoz, hanem megkeresik egymást is hasonló fölterjesztések megküldése iránt. Aradmegye nem igen, sőt egyáltalában nem produkálván életrevaló eszméket, nem is szokott kezdeményező lépéseket tenni, hanem beéri azzal, hogy társtörvényhatóságai után cammogjon és azoknak fölratai alapján gyakorolja a maga kérvényezési jogát.

Aradvármegye ma megtartott közgyűlésén is egész sereg átirat szerepelt, amelyekhez a törvényhatósági bizottság kisebb nagyobb viták és névszerinti szavazások után rendre hozzájárult. Különösen éles és érdekes volt a mérkőzés a koalíciós és nemzetiségi szónokok között a sztrájk-törvény sürgetésére vonatkozó átiratnál, amelynél Suciú János dr. orsz. képviselő élesen kikelt az ellen, hogy egy, szerinte csak az „ezerholdasok” érdekeit szolgáló és az egyéni szabadságot megszorító törvény megalkotása iránt fölrirat intéztessék a képviselőházhoz. Ennek a fölszólalásnak az volt a pikantériája, hogy Suciú Jánosnak aradi háza építésénél tudvalevőleg még a sztrájkok történetében is rendkívül sok kellemetlensége volt sztrájkoló munkásai miatt.

Lázár Zoárd dr. orsz. képviselő, aki a mai közgyűlésen általában a vezérszónok szerepét játszotta, védelmébe vette a sztrájk-törvény létesítését sürgető átiratot és Kossuth Ferenc-re való hivatkozással elismerte a sztrájk jogosultságát, de mert a munkások bérharcai rendszerint egyenesen megszorítják az individuális szabadságot, szükséges a munkaszünetes törvényhozási rendezése.

A sztrájk-vitáról az alábbi tudósítást adjuk:

Vasvármegye törvényhatóságának sztrájk-törvény alkotása iránti fölratára hasonló fölterjesztést javasolt Aradmegye állandó választmánya a mai közgyűlésnek.

A javaslatához elsőnek Suciú János dr. orsz. képviselő beszélt. A törvényhatóságok most azért váltják oly sűrűn az átiratokat, hogy a kormány rámutathasson az abban foglaltakra, mint az ország kívánságaira.

— Nem mindnyájan vagyunk ezerholdasok, — folytatta Suciú, — de aki érdekelt is, jól meggondolja, hogy a szociális társadalmi mozgalmakat, ha nem mennek túl a határon, nem mérgezzük el még inkább a sztrájk-törvény, mint amennyire most vannak elrontva az állapotok. Hogy a sztrájk-törvényt milyen céllal csinálják majd, azt nem tudom. De a cseléd-törvény szándékolt intézkedéseiből látszik, hogy az sem fog megfelelni. Rabszolga-törvényt elismerni nem akarok. Sztrájk-törvényt kérjünk, amelyről nem tudjuk, hogy milyen lesz, hogy

hova megy? Mert nekünk minden olyan intézkedés kell, amely az egyéni szabadság korlátozása, amely nyomorra és szegénységre visz. (Zajos taps és helyeslés a románoknál.) A törvényhatóságnak 300 választott bizottsági tagja tartsa becsületbeli kötelességének, hogy ne járjon szavazatával a fölíratához.

Ez a megkülönböztetés és a becsületbeli kötelesség teljesítésére vonatkozó fölhívás nagy visszatetszést keltett a magyar bizottsági tagoknál. *Károlyi* Gyula gróf főispán rá is csöngött a szónokra, tiltakozott a választott bizottsági tagok aposztrofálása ellen és az ellen, hogy *Suciu* különbséget tegyen a bizottság tagjai között.

— Olyan sztrájk-törvényhez, amelyről nem tudjuk, hogy milyen irányu lesz, — fejezte be beszédét *Suciu*, — nem járunk hozzá. *Nekünk szabadság-biztosítékok, nem pedig az egyéni és szociális szabadságot megszorító intézkedések kellenek.* Indítványozom, hogy a javaslat fölött napirendre térjünk.

Lázár Zoárd dr. országgyűlési képviselő tiltakozik az ellen, mintha a kormány megrendelné ezeket a fölíratokat.

Russu-Sirianu János: Ne oktasson!

Lázár Zoárd dr.: *Kossuth* Ferenc kifejtette — és azonosítom magam fölfogásával, — hogy elismeri a sztrájk jogosultságát, de szükséges a sztrájkkérdés törvényhozási szabályozása épen az egyéni szabadság érdekében, nehogy megakasszák a munkást kenyérkeresetében azok, akiknek szükségük van a sztrájkokra. Mindnyájan bizunk a kormány szociális politikájában.

Ez a kijelentés — amint a következmények is mutatták — kissé merész volt, mert a románok néhány erősebb közbeszólásban visszautasították az egyhangu bizalmat.

— Dehogy bizunk, — kiáltotta *Jank Aurél*.
— Nagyon rossz vicc volt, toldotta meg egy másik.

— Beszéljen a 20. éves kiegyezésről, — ajánlotta egy harmadik.

Közben *Grozda Kornél* névszerinti szavazást kérő ívet nyújtott át a főispánnak, aki el is rendelte a szavazást. Ennek eredménye az volt, hogy a 178 szavazat közül 135 a fölírat mellett, 43 pedig ellene szavazott, úgy hogy *Károlyi* gróf 95 szótöbbséggel elfogadottnak jelentette ki az állandó választmány javaslatát.

Amiről beszélnek.

A vérszomjas demokrata.

Arad, április 23.

Amint méltóztatik tudni, demokrátának lenni egészen szép és egészen nagy gondolat. A demokrata szereti a népet, a demokrata nem néz vallás-, nem- és korkülönbséget, a demokrátának nem imponál a pénz, a demokrata alapszabályszerűen szereti embertársait, akár önmagát és végül a demokrata, amikor belép a demokraták közé, leteszi a fősíkt, hogy nem párbajozik. A párbaj a kulturbestiák számára fentartott intézmény, a demokrata azonban teljes erővel megveti azokat, akik embertársaik vére és életére utaznak. A demokrata utazhat kanavászbán és minden egyében, de vérben soha.

Ezen rövid ismertetés után rátérhetünk a tényekre. Az aradi demokraták egyik vezére, aki szabad óráiban az ügyvédi foglalkozást űzi ma egy másik aradi fiskálissal súlyos természetű párbajt vívott. A gyengébbek kedvéért megjegyezzük, hogy súlyos feltétel az, ha a segédek felteszik magukban, hogy sebesülés nem történik. Szóval, ha pisztoly-párbajról van szó, minden veszedelem és golyók ki-zárásával.

A párbajban csak a lovagiasság és a demokrata vezér szenvedett súlyosabb sérülést, egyébként azonban sebesülés nem történt. A demokrata vezér ott maradt a küzdőteren úgy járt, mint ama hölgy, akiről igen pajkosan mondja a nótá, hogy „bement a leány, de mint leány többé nem jöve ki.“ A demokrata is bement a városligeti lövöldébe, de mint demokrata többé nem jöve ki. Csak mint egyszerű ügyvéd hagyta el a szomorú emlékezetességű helyet, ahol önmaga lötte agyon egy golyónélküli pisztolyal fenkölt elveit.

Ez az elvi öngyilkosság természetesen nagy fel-tűnést keltett. A legöregebb demokraták sem emlékeztek hasonló esetre s így érthető, ha most nagy tanácskozások folynak, mi történjék a megtévedt vezérrel? A közhangulat elítéli, de a higgadtabbak azt állítják: oly kevés a demokrata, hogy még azoknak is meg kell kegyelmezni, akik nem demokraták. Egyebekben pedig — amint megbízható forrásból értesülünk, — a demokrata vezér már írja a demokrata párbaj-kódexet, amelynek egyetlen paragrafusa ez:

1. §. Párbaj csakis vérontás nélkül engedhető meg. Bővebb felvilágosítással a mai párbaj hőse szolgálhat.

Lázár Zoárd a választói jog ellen.

A kormány üdvözlése.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, április 23.

„Az átirat tudomásul vétele mellett kijelenti Aradmegye közönsége, hogy a kormány iránt bizalommal viseltetik és főleg bizalommal reméli, hogy a kormány mindazon hazafias föladatokat, amelyeket ő felsége hozzájárulásával programjába fölvevett, megvalósítani is fogja. Erről a magyar kormányt fölíratilag értesíteni rendeljük.“

Ez volt a javaslata *Aradmegye* állandó választmányának *Somogy* megye és *Győr* város átirataira a kormány üdvözlése dolgában. A közgyűlés magáévá is tette a javaslatot és ezzel a megye törvényhatósági képviselőlete — *a közönség egyeteme másképpen gondolkodik* — ma is, mint tizenkét hónappal ezelőtt kifejezést adott ama reményének, hogy a kormány meg fogja valósítani a vállalt föladatokat. Az eddig tapasztaltak nem jogosítanak ugyan föl a vérmes reményekre, de a bizottsági tagoknak úgy látszik még van hitök a kormány alkotó képességében az adózók százezreinek indokolt bizalmatlanságával szemben.

Az üdvözlő fölírat megszavazása nem volt meglepetés, mert a románokon kívül nem volt ellenzéke. De kínos volt *Lázár Zoárd* dr.-nak, a függetlenségi és 48-as párt tagjának őszinte vallomása, mely szerint neki nem kell az általános választói jog, nem volt és nem is lesz sohasem hive. A kötelező pártprogram, amelyet *Lázár külsőleg* már évtizedek óta hirdet, a 48-as hagyományok és a liberális szellem, amelynek át kellene hatnia a nagy függetlenségi tömböt: mind nem feszélyezik az általános választói jog jelszavával harcba indult képviselőt, hogy ellene nyilatkozzék annak az alkotmányreformnak, amelynek létesítésére maga is, pártja és kormánya is vállalkoztak.

Az állandó választmány javaslatának előterjesztése után *Russu-Sirianu* János románul beszélt a bizalom nyilvánítása ellen. Ez a kormány, — mondotta többek között — nemcsak hogy nem valósítja meg programját, hanem az általános választói jogot sem akarja megcsinálni, holott erre kormányvállalásánál kötelezte magát. Oly kormánynak, amely nem tartja meg szavát, nem szavaz bizalmat. De nem já-

rul az indítványhoz az erkölcsi szemponton kívül politikai szempontból sem, mert ez a kormány a nemzetiségiek ellen hoz törvényjavaslatot.

Russunak nagy verével előadott beszéde után az egyik román bizottsági tag megkérdezte *Boksán* Szevér szolgabíró:

— *Binye* vorbit (jól beszélt)? — ami nagy derűtséget keltett az egész teremben. *Boksán*nak ugyanis, aki román nemzetiségű létevé egyike a legjobb magyaroknak, előzőleg csetepatája volt Russuval, akiről azt állította, hogy nem tud sem román szintaxist, sem etimológiát és *Goldis* püspöknek több ízben meg kellett fednie Russut, hogy *ne beszéljen mindig magyarul*, hanem tanuljon meg románul.

A derűs hangulat csa hamar nyomtalanul elveszett a közügyek megvitatásának színteréről. *Lázár Zoárd* dr. aposztrofálása következtében kereken kijelentette, hogy az általános választói jognak hive nem volt és nem is lesz.

— Én azon az uton haladok, — folytatta a képviselő — amelyet élém vezérem, *Kossuth* Ferenc szabott. *Humbug*-nak nevezte Russu *Kossuth* eljárását.

Russu-Sirianu János: Nem *Kossuth*t, hanem a függetlenségi pártot!

Lázár Zoárd dr.: Hogy a kormány nagyobb dolgokat nem alkothatott, annak oka nem a koalíció, hanem a tulsó párt, amely megakasztotta nagyobb dolgok létesítésében. A kormányok előzetes üdvözlését nem tartotta helyesnek, de a jelenlegi kormány működése, benyújtott törvényjavaslatai megokolttá teszik a bizalmat és üdvözlést.

A koalíciós bizottsági tagok éljenzéssel, a románok pedig nagy zugással kísérték a beszédet, amely után *Szondy Géza* kijelentette, hogy hozzájárul az üdvözléshez, de kívánja az általános választói jogot.

Az elrendelt névszerinti szavazásnak azután az lett az eredménye, hogy 119 szavazattal 42 ellenében elfogadták a bizalmi javaslatot.

Adót a nem magyar cégtáblákra.

Románia példája.

Tüntessünk az államegység mellett.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, április 23.

Ha a nemzetiségi iparosok és kereskedők üzletük szempontjából érdekükben levőnek tartják, hogy nem magyar nyelvű cégtáblákat is alkalmazzanak, akkor nem vehetik zokon, hogy a magyar állam, amelynek még az üzleti világban is törekednie kell a magyar nyelv érvényesítésére, adóval vagy illetékekkel sújtja a nemzetiségi fölíratot. Nyitra megye és Debrecen átiratára *Aradmegye* mai közgyűlése elhatározta, hogy ilyen értelemben fölír a képviselőházhoz. A nemzetiségi bizottsági tagok természetesen hevesen elleneztek a javaslatot, de *Hámory* László dr. bizottsági tag hatáson, találó példákkal illusztrált beszéde annyira megerősítette a román szónokok érveit, hogy leszavaztatáson kívül nagy erkölcsi vereségben is volt részük.

Darányi János aljegyző terjesztette elő az állandó választmány javaslatát, amely ellen előbb *Suciu* János dr., majd *Boku* Szevér beszélt.

Ekkor *Hámory* László dr. erősen védelmére kelt a javaslatnak. Ha a nemzetiségiek oly súlyt helyeznek a saját nyelvű cégtáblákra, akkor elbirják azt az adóztatást is, amelyet rájuk kivetnek. A románok fölemlítették, hogy Amerikában tanítót fogadhatnak, aki korlátlanul taníthatja a román nyelvet. Ame-

rika klasszikus példája az államegységnek. Nincs színházi est, bál vagy bármilyen nyilvános ünnepély, amelyen nem tüntetnének hangosan, lélekszakadva az Angol Amerika mellett, így hogy e faji konglomeratumban erősebb az állameszme, mint akár Németországban.

Egy román hang: Azért állítottak szobrot Kossuth Lajosnak?

Hámory László dr.: Kossuth Lajosnak a nagy szabadsághősnek állították azt a szobrot. A kis Románia is példát mutat nekünk az életrevalóságból. A román cégfőiratot 5 frankkal, a más nyelvűt pedig 100 frank adóval sújtja. (Zajos helyeslés és taps.) Chikagóban több német él, mint Hamburgban. A német pénzen főtartott iskolában hetenként három órán át angol nyelven kell előadni és jaj volna annak a németnek, ha ott úgy használná föl a három órát, mint Selistyén a román tanító a magyar nyelvtan tanítására szabott órákat.

A beszédet hosszantartó lelkes éljenzéssel fogadta a közgyűlés, amely több román felszólalás után 111 szavazattal 34 ellenében hozzájárult a nem magyar cégtáblák megadóztatását sürgető főirat készítéséhez.

Ezután még több átiratot intézett el a közgyűlés, délután pedig temérdek községi ügygel foglalkozott, letárgyalván a napirendre tűzött valamennyi — 344 — tárgyat.

Egy kilépés.

A klerikális 48-asok.

A magyar nyelv védelmében.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 23.

Bozóky Árpád, a függetlenségi párt tagja tegnap a tanítói törvény 18-ik szakaszához oly értelmű módosítást nyújtott be, hogy minden iskolában a magyar nyelv legyen a kötelező oktatási nyelv. Apponyi Albert gróf ellenezte e radikális indítványt s természetesen, hogy a mimikri elmélethez alkalmazkodó koalíciós honatyák is azonnal pereátot kiáltottak érte Bozókyra. Különösen a klerikálisok. Bozóky az öt ért támadások miatt kilépett a 48-as pártból és a koalícióból, azzal az indokolással, hogy a magyar nyelv védelmében még pártszempontokból sem hagyja magát korlátozni.

A politikai körökben nagy szenzációt keltő eseményről budapesti tudósítónk az alábbiakban számol be:

(A kilépés indokolása.)

Bozóky Árpád képviselő a következő levelet intézte a függetlenségi párt vezéréhez:

Nagyméltóságú Kossuth Ferenc urhoz, mint a függetlenségi és 48-as párt elnökéhez, Budapesten.

Kegyelmes Uram!

A nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat ellen jó eleve bejelenttem a pártnak, hogy én ezt — miután régi meggyőződésből a kizárólagos állami népoktatásnak vagyok híve és mert a javaslat nagyon gyöngén kezeli a magyar nyelv tanításának kérdését — el nem fogadhatom.

Bejelentésemet a párt minden megjegyzés nélkül tudomásul vette. Ennek folytán joggal

hihettem, hogy nem vétek a párthűség ellen, ha én a javaslat ellen felszólalok és egyes szakaszoknál ellenindítványokat teszek, melyek a nemzeti szempontokat jobban megvédik. Sőt, tekintettel a nemzetiségi képviselők koalíciójának a javaslattal szemben, különösen eleinte tanusított eljárására: ilyen ellenjavaslatnak és azt kísérő erélyes hangú felszólalásoknak szükségét a pártnak több tekintélyes tagja, egyenesen szükségesnek tartotta és engem biztattak is, az ellenindítványok és felszólalások megtételére. Tettem is ellenindítványt már a 12. §-nál. Leszavezták, nem lett belőle semmi baj. Senki sem csinált belőle casus bellit. Azonban szemmel látható volt, hogy ez és ehhez hasonló chauvinista módosításokra a nemzetiségi képviselők megváltoztatták harcmodorukat és már inkább védik, mint támadják azt a javaslatot, mely ellen az oláh népet fellázítani igyekeznek.

A 18. §-hoz tegnap tett ellenindítványomat helyeselte az ülésen jelen volt képviselők legnagyobb része és mégis, a tegnapi pártértekezleten olyan erős és olyan szenvedélyes hangú támadásban részesített a pártnak klerikális csoportja, hogy én azok után a pártkörnek tagja nem maradhatok.

De nem maradhatok tagja a koalíciónak sem, mert a nemzetiségi kérdést magyar hazánkra még az osztrákkal való közösködéssel is nagyobb veszedelemnek tartom és a koalíciónak a nemzetiségi kérdésben tanusított erélytelen és bátoratlan eljárását jobb meggyőződésem ellenére nem támogathatom.

Méltóztassék kegyelmes uram, ezeket tudomásul venni és fogadja nagyrabecsülésemnek, őszinte ragaszkodásomnak kifejezését.

Dr. Bozóky Árpád s. k.

a kunszentmártoni kerület
ország. képviselője.

(Vélemények a kilépésről.)

Egy újságíró megkérdezte ma Bozóky Árpádtól, hogy kik azok, akik biztatták indítványát megtételére és kik támadták meg tegnap érte. Bozóky erre így válaszolt:

— Nem tartom lojalisnak, de szükségesnek sem, hogy megnevezem azokat, akikről levelemben beszélek. Látja, hogy ehatározásom szilárdságát semmi meg nem ingathatja. Megyek tovább azon az uton, amelyen eddig haladtam és amely a függetlenségi párt programjának megvalósításához vezet.

Vázsonyi Vilmos így nyilatkozott Bozóky esetéről:

— Ez az eset is megvilágítja, hogy a koalíció, ez a három agyaglabon álló kolosszus teljesen tehetetlen a belügyi kérdésekben is. Az állami népoktatás egyik régi programja a függetlenségi pártnak. Ugy tudjuk, hogy Justh Gyula vért izzadt ezért és most azzal a oárgyú kifogással állanak elő, hogy pénzügyi dolgok akadályozzák a megvalósítást. Vásár, szédelés és kőcevés az osztrákoktól magyar vezényszót kivánni, amikor a magyar népoktatást sem akarjuk megcsinálni.

Lengyel Zoltán azt mondotta, hogy a függetlenségi pártnak ma már nehéz tovább folytatnia a bujkálást. Az emberek gyávasága talán még elősegítheti egy ideig, de a közvélemény ezek után tisztán fog látni.

Mezőfi Vilmos kijelentette, hogy a 48-as párt az előző években mindig követelte az ingyenes állami népoktatást, tavaly pedig, amikor ő hasonló javaslatot nyújtott be, csak Bánffy Dezső, Sándor Pál, Dániel László, egy demokrata és ő állottak föl.

HIREK.

Kossuth és Beck.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 23.

Beck báró osztrák miniszterelnök szombaton beszédet mondott, amely beszédben a kiegyezés lehetőségeivel foglalkozott. A sajtó egy része súlyos eltéréseket vett észre Beck és Kossuth Ferenc nyilatkozata között.

A függetlenségi párt hivatalos lapjában ma Szatmári Mór válaszol az ellentétekre. Ezt írja többek között:

Egészen tárgyiasan vizsgálván Beck báró beszédét, meg kell állapítanunk, hogy a dolog lényegére nézve igenis *megegyezik Kossuth Ferenc nyilatkozatával.* Koncedálja, hogy jogunk van a külön magyar vámtarifa becikkelyezéséhez, elismeri, hogy a vámközösség 1917-ig csak szerződéses formájában tartható fenn; elismeri, hogy 1917-re létre kell jönnie a kölcsönös vámszerződésnek s hogy a fogyasztási adók dolgában bele kell egyezniük az elkülönítésbe. Ezek a főkérdések. A részletekről Beck báró sem szól *s ugyanazt mondja, amit Kossuth mondott,* döntés nem történt s hogy a kiegyezés létrejövele még mindig kétséges, mert még sok ellentét forog fenn.

A képviselőház folyosóján ma sokat beszéltek erről a nyilatkozatról, melyet Kossuth Ferenc autentikus fölfogásának tekintettek.

Bécsből jelentik: Beck miniszterelnök szombati beszéde az egész osztrák közvéleményt forrongásba hozta. Ahány a politikus, annyiféle a kommentár. Mindegyik talál magyaránivalót és természetesen a választói értekezletek alkalmas teret is szolgáltatnak erre. A legérdekesebb nyilatkozatokat Pattai dr., a keresztény szociálisták egyik vezetőembere mondta Lilienfeldben. Beck kijelentéseit még mindig nem tartja elég erélyeseknek.

— Az volt a baj eddig, — mondta, — hogy az osztrák államférfiak mindig olyan színbent tüntették fel a helyzetet, mintha a közös vámterület révén Ausztria nagy előnyökhöz jutna. Rossz politika volt ez, mert ezáltal Magyarország, amely a többi örökös tartománybeli néptörzs közül kétségtelenül a legnagyobb szabadságot élvezte, nagyon követelő lett. Ideje volna, hogy az osztrák kormány erélyes munkával ezeknek a falánkoknak (nimmersatt) szárnyát csorbítaná.

— Vilmos császár nem jön. A Neue Freie Presse a következő berlini jelentést közli: A Börsencourier jelentése szerint a lapokban legutóbb megjelent az a hír, hogy Vilmos császár ez évben a vadászatok alkalmával Bélyén vendége lesz Frigyes főhercegnek. E hír valótlan. Frigyes főherceg ez évben Bélyén egyáltalán nem fog időzni, minthogy ott új vadászkastélyt épít, mely őszig nem készül el és ennek következtében ki van zárva, hogy a főherceg ez évben vendégeket láthasson Bélyén.

— Diákgyűlés a román egyetemi hallgatók ellen. Budapest-ről táviratozzák: A budapesti egyetemi hallgatók több országgyűlési képviselő jelenlétében gyűlést tartottak, amelyen állást foglaltak a román egyetemi hallgatók nyílt és titkos államellenes machinációival szemben és Nagy György képviselőt megbízták kérvény benyújtásával, amelyben tiltakoznak a törvény ellenére megtartott tisztán román nyelvű előadások ellen.

— A vízvezeték megváltása. A város által kiküldött szakbizottság ma folytatta a vízvezetési társaság könyveinek átvizsgálását. A vizsgálatot a bizottság csütörtökön folytatja.

— **A Bibics alap ösztöndíja.** Aradvármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén a *Bibics alap* ösztöndíjait ezeknek adományozta: Beke Gyula, Beke Albert, Borsos László, Haslinger Lajos, Szathmáry Kálmán és Monti Gábor középiskolai tanulóknak.

— **Tűz egy arzenálban.** *Toulon*-ból táviratozzák: Az arzenál egyik műhelyében tűz támadt. A tűz, dacára a tűzoltóság emberfeletti munkájának, elpusztította az összes műhelyeket, a torpedónaszád tisztek iskoláját és több raktárt. Egy ideig a szomszédos negyed is veszélyben forgott. Mintegy husz tengerész megsebesült, köztük három súlyosan. A kár több millió korona. A tűz oka még ismeretlen.

— **Az aradi községi tanítók korpótléka.** A város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg felírt a kultuszminiszterhez, hogy az aradi községi tanítók álami korpótlékát visszamenőleg utalványozza ki. *Apponyi* Albert gróf válasza és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett a városhoz s ebben kijelenti, hogy a korpótlékot *nem utalványozhatja ki*, mert a törvényhatóság elmulasztotta, hogy a közoktatásügyi tárca költségvetése előtt három hónappal kérje a korpótlékot.

— **Megölték a piócák.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ma éjjel az Erzsébet királyné-ut végén cirkáló rendőrök a vasuti átjáró irányában nyöszörgést hallottak. Az ott folyó árokban egy 30—35 évesnek látszó munkáskülsőjű embert találtak a vízben. Az embert, aki eszméletlen volt, élesztgetni próbálták, csak azután vették észre, hogy teste tele van piócákkal, melyek ezerszámra tapadtak rá és szívták a véré. Megszabadították a vérszopóktól és kihívták hozzája a mentőket, de amire ezek megérkeztek, az ember meghalt. Személyazonosságát nem lehetett megállapítani, mert semmiféle irás nem volt nála. Valószínű, hogy részegen került az árokba. A bonctani intézetbe szállították.

— **Egy fülbevaló Odisszeája.** *Kodreán* Pompejusné jelentés tett a rendőrségnek, hogy az egyik briliáns fülbevalóját ellopták. Ma délelőtt *Oppe* Miklós rendőrségi díjnok megtalálta a fülbevalót a bűnügyi osztály hivatalos helyiségében, ahol *Kodreán* né tegnap feljelentette a cselédjét, mert a földhöz teperte. Az ellopottnak vélt és megtalált fülbevalót átadták a tulajdonosának.

— **Fizetésektelenség a gabonatörsdén.** Budapesti tudósítónk jelenti: *Schönberger Géza* bizományos fizetésektelenséget jelentett ma a gabonatörsdén. A fizetésektelenné vált cégnél leginkább vidéki komitensek voltak érdekelve. A passzívák mintegy 30,000 koronára rugnak.

— **Szent György napja.** A Salacz, meg a Baross parkban ugyan már zöldelésnek indultak a macskadó fák, de ha nem is tennék, a mai naptól kezdve két dolog is hirdeti, hogy e érszen komolyan elmúit a tél. Pro primo: a nyolc óras estéli harangozás, pro secundo: az esti 10 órai kapuzárás és a reggel 5 órai kapunyitás. Hogy mennyi nemzetgazdasági előnye van, az utóbbinak, talán mondani sem kell. Szegény házmesterektől ok bizonyára legnagyobb ellenségei a tavasznak, mert hiszen tekintélyes hányadától esnek el a kapupénzeknek. Viszont valószínűleg örömben repes ma a szive a szolid és lump embernek egyaránt, mert az a két óra, a mit elől hátul lecsiptek az éjszakából, tiszta haszon. A nyárs polgár boldog, hogy tizig kint lebzselhet a szabad levegőn, a lump fráter pedig örül, hogy csak ötig kell várni a kapunyitásra. S minthogy aki korán kel, aranyat lel, ime, megjött a legjobb alkalom, hogy a közvagyonosodás emelkedjék. Most már mindenki korán kelhet, s nyakába veheti a várost, nem vámolja meg érte a házi cerberus.

— **Drága káppan.** Gyoroki tudósítónk írja: Tegnap reggel *Sáfrán* Emil kereskedő házában

levő kerekeskut kávájáról egy káppan a kutba esett. Az ugyanabban a házban lakó *Jäger* Sámuel pálinkafőző minden lebeszélés dacára a vederbe lépve utána ereszkedett a kutba. Alig ért azonban a veder feluttra, mikor *Jäger* elvesztette az egyensúlyt s a kutba esett. Az amugy is kövér testü ember azonnal elmerült s csak nagy fáradsággal sikerült a kutból kihozni. Növelte *Jäger* válságos helyzetét, hogy amint a vederből kiesett, lábát is eltörte. A szerencsétlen embert, aki körülbelül 55 éves lehet, súlyos sérülésével lakására szállították.

— **Ongyilkos aradi napszamos.** *Dittmann* Ádám aradi munkás ma délután ittas állapotban tért haza *Mikes Kelemen*-ut 51-ik szám alatt levő lakására és a feleségével civakodott. Az ittas embert annyira elkészerítették felesége szidalmazásai, hogy a fáskamrájában a nyakába lött. Szerencsére a golyó csak a nyakbört horzsolta s így semmi baja sem történt. A rendőrség részéről *Hoffmann Győző* ügyeletes rendőrtiszt és *Prohászka* László dr. kerületi orvos mentek ki a helyszínére és *Dittmann* a kórházba szállították, hogy otthon kárt ne tegyen valakiben.

— **Bombás rablók.** *Bécs*-ből táviratozzák: *Lodz*-ból jelentik: Amikor tegnap délután 6 és fél óraker egy állami pénzszállító kocsit a *Rekizana*-utcán elhaladt, két fiatal ember lesből a kocsira bombákat dobott, melyek rettentő zajjal felrobbantak és a kocsit szétzúzták. Erre harminc felfegyverkezett fiatalember kijött a lesből, körülvették a kocsit romjait és 4600 rubelt raboltak. A rablók elmenekültek.

— **Betörés a hegyaljai motoros aradi állomásán.** Az Aradhegyaljai motorosvasut *Radnai*-uti állomásán az éjjel ismeretlen tettesek betörték és nagymennyiségű élelmiszert loptak el. Az állomásfőnökség jelentést tett a dologról a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást.

— **A sajtóellenes zászlóaljparancsnok.** *Cettinyéből* táviratozzák: *Niksics* város környékéről 400 revolverrel és szuronyal fegyverzett egyén egy zászlóaljparancsnok és egy százados vezetésével behatolt a városba és lerombolta azt a nyomdát, amelyben a *Narodna Misaot* szerkesztették és nyomtatták. A városban nagy az izgatottság. Az üzletek zárva vannak. A nyugalom helyreállítására csapatokat küldtek ki.

— **Emberi csontok a Radnai uton.** A *Radnai* ut végén levő vámháznál ásatási munkák folynak. Ma délelőtt a munkások ásás közben emberi csontokra bukkantak, amelyeket az alsótemetőbe szállítottak. Itt közös sirba helyezik az emberi maradványokat.

— **Nagy lopás a vonaton.** *Samet* Lajos galiciai kereskedő *Stryból* Budapesten át *Belgrád*-ba akart utazni. *Lavocnán* a kupében csak két parasztasszony volt, később egy elegáns cvikkeres ur szállt be többedmagával. Beszélgetés közben *Samet* elmondotta, hogy nem tud aludni, mert 1000 korona aprópénz van nála és az nagyon nyomja az oldalát. A cvikkeres ajánkozott, hogy beváltja az aprópénzt és *Miskolc* után tényleg az ezüst- és nikkel-ézésért adott egy ezerkoronás bankjegyet. *Samet* azután nyugodtan elaludt és csak Budapesten ébredt fel, ahol észrevette, hogy pénztárcáját 600 korona készpénzzel, utlevéllel, arcképes vasuti jeggyével együtt ellopták.

— **Szi vasy István,** kárpitos és díszítő, *Weitzer*-*János*-utca 19. szám alatt elvállal ebben a szakmában a legszebb és legdíszesebb kivitellel munkákat gyorsan és jutányos árak mellett. 421

— **Bükfaszinet** legmagasabb árban veszek. *Ruff* Miksa, Budapest *Józsefvárosi* pályaudvar. Vidéki közvetítők díjazatnak. 3920

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisz* nál. 201

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Aradi urinók a büntetőbírószág előtt.** Ez év január 18-án történt, hogy *Pöhm* Jánosné vaskereskedő felesége összeszólkkozott *Rozsnyai* Etelkával, a *Rozsnyai* féle ház tulajdonosának a testvérével. Valami vízvezeteki és porolási dologból keletkezett a perpatvar, amelynek végén *Pöhm* né reprodukálhatatlan sértésekkel illette *Rozsnyai* Etelkát, a ki e miatt feljelentette a vaskereskedő nejét a büntetőjárásbírószágnál, amely a megtartott tárgyaláson beigazoltnak látta a becsületsértés vétségét s *Pöhm* né 60 korona pénzbüntetésre ítélte. *Pöhm* Jánosné felebbezése folytán ma tárgyalta ezt az ügyet az aradi törvényszék, mint felebbviteli bíróság, s az első bíróság ítéletét indokálnál fogva helybenhagyta.

§ **Ismeretlen merénylő.** *Varga* Lajosné, aki egy külvárosi sötét utcában lakik, idén január 21-én este 6—7 óra között egy előtte ismeretlen asszony kicsalta az udvarra. *Vargáné*, hogy meg ne fázzék, fejére kapta a szoknyáját és kiment. Alig ért ki azonban az udvarra, egy ott várakozó másik asszony egy sörös pohárban levő vitriollal képen öntötte. Az asszony súlyos égési sebeket szenvedett, s hogy meg nem vakult, csak annak köszönhetette, hogy a szoknyája mélyen lefogott a szemére. A rendőrség megindította a nyomozást, s *Nagy* Ferencné szül. *Petkó* Máriát gyanúsította a tett elkövetésével, akit a büntető járásbírószág el is ítél *hét napi fogházra* és 10 korona pénzbüntetésre. A vádlott felebbezett. A törvényszék ma, elfogadván *Nagy* Ferencné képviselőjének érvelését, az ártatlanul meghurcolt asszonyt felmentette.

§ **Letartóztatott kereskedő.** *Bleyer* Armin gurahonci vállalkozó néhány héttel ezelőtt csődöt kért *Tapfer* Jenő gurahonci kereskedő ellen. A bukott kereskedő azzal védekezett, hogy vagyona nincs. E védekezését tekintetbe is vették s a törvényszék felszólította *Tapfert*, hogy a vagyontalansági eskü letétele céljából jelentkezék. *Tapfer* azonban a szabályszerű idézésre nem jelent meg, noha előre figyelmeztették, hogy meg nem jelenése esetén le fogják tartóztatni. Nehány napig Gurahoncon ismerőseinél rejtőzött s csak az alkalmat várta, hogy feltűnés nélkül elillanhasson. Közben a törvényszék elrendelte letartóztatását s három napi nyomozás után a gurahonci csendőrség ma délelőtt elfogta s két szuronyos csendőr kíséretében beküldte Aradra, hol az ügyészség azonnal intézkedett lezáratása iránt. Együttal még a délután folyamán értesítette a csödbírószágot az elfogatásról. A bíróság *Heller* Mór dr. törvényszéki bírónak osztotta ki a bukott kereskedő ügyét, aki már hozzá is fogott az akták tanulmányozásához. Valószínű, hogy a törvényszék már holnap fog dönteni a letartóztatott kereskedő sorsa felett. Érdekes, hogy az aradi törvényszéknél ez az első eset, hogy a felfedező eskü letételének megtagadása miatt csőd alatt álló kereskedőt letartóztatnak.

§ **Félév egy leharapott orrért.** Véres szenzációja volt mult év július 27-én a *Mihály*-*utcának*. *Raisz* Iszpasz reggel 5 óra tájban megleste a szőlők felé siető s vele vadházasságban élt nőjét, öz. *Csicsel* Györgyné szül. *Ispán* Máriát, verekedni kezdett vele, s a dulakodás hevében tövéből leharapta az asszony orrát. Ma tárgyalta ezt az ügyet az aradi királyi törvényszék *Köller* János törvényszéki bíró elnöklete alatt. A vádlottat, a ki a tett elkövetése után eltűnt Aradról s akit csak mintegy 3 héttel ezelőtt tudott elfogni a csendőrség, a börtönből vezették elő a tárgyalásra.

Raisz beismerte tettét s azzal védekezett, hogy az asszony késsel támadt rája s csak önvédelemből harapta le az orrát.

A törvényszék a harapós embert *hat hónapi börtönre* ítélte, amelyből három hetet kitöltöttek vett.

§ **Elített uzsorásnő.** A mult hét elején tárgyalta az aradi törvényszék azt a monstre pört, amelyben Bohány csaknem minden épkezláb embere, akár mint tanu, akár mint sértett felvonult Aradra, hogy bizonyoságot tegyen egy lelketlen uzsorás asszony, *Izrael Dávidné* ellen. Beigazolást nyert, hogy ez a némbor a földhöz ragadt szegény emberek szorult anyagi helyzetét kihasználva, a kölcsön adott pénzek után 80-240 százalék kamatot szedett. A bizonyítási eljárást még a mult hét folyamán befejezték a perbeszédet is elmondták, de az ítéletet csak ma hirdette ki a törvényszék. A bíróság, amely huszonhárom esetben beigazoltnak látta az uzsora vétségét, *Izrael Dávidné* egy hónapi fogházra és 230 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ **A Selyem-fiu.** Április elején történt, hogy *Selyem János* nyugalmazott Máv. tisztviselő a Baross-parkban szeméreméértő dolgokat követett el egy leányokból álló társaság előtt. A nyugalmazott ur különös viselkedésére figyelmessé tették a sarki rendőrt, aki bekísérte *Selyem Jánost*. Miután azonban igazolta magát, szabadon bocsájtották. A rendőrség ezután hivatalból megindította ellene az eljárást szemérem elleni vétség miatt. Ez ügyben ma volt a tárgyalás a büntető járásbírószágon *Zih József* bíró előtt, aki két napi elzárásra, átváltoztatható 40 korona pénzbüntetésre ítélte a perverz hajlamu embert.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósításából. —

Uj-Arad, április 23.

Az időjárás kedvezőre fordult, legalább a mai nap már határozottan tavaszias volt.

A gazdák ilyen időt várnak s örvendenek a változásnak.

A gabonaüzlet irányzata alaposan megszárdult. Az árak emelkedtek.

Elkelt:

400-500 mm. buza 7.40-50

200-300 mm. tengeri 4.80-90.

Névleges jegyzés:

Zab 7.—

Árpa 6.—

Rozs 5.6-70.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, április 23.

Kevés kínálat, vételkedv jó, 5 fillérrel magasabb árak. Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	8.62-8.63	8.89-8.90
Buza októberre	8.60-8.61	8.89-8.90
Rozs áprilisra	6.83-6.84	—
Zab áprilisra	7.72-7.73	7.74-7.75
Uj tengeri	5.54-5.55	5.68-5.69

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	665.—
Magyar hitelrészvény	776.50
Osztrák-magyar államvasutí részvény	681.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Régi előfizető. A tulipánkert sorsjegyhuzását május közepén tartják meg; a nap még nincs megállapítva. A szegénygyermek poliklinikájának sors-huzását elhalasztották.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

IDEGENEK ARADON.

Április 23

Fehér Kereszt-szálloda. Horváth Ignác igazgató Ungvár. — Langer Hugó uradalmi intéző Kaposztásmegyér. — Faur Tivadar kereskedő Somoskecz. — Koczándor D. kereskedő Déva. — özv. László Albertné magánzó Borosjenő. — Bodánszky Jenő Budapest. — Veiler Ede hadnagy Bécs. — Erdélyi József kereskedő Zombolya. — Lövinger Miksa és neje Makó. — Sárosi Elemér hivatalnok Budapest. — Geiringer Sándor és neje Bécs. — Major Károly és családja Orsova. — Kapa Árpád hivatalnok Déva. — Német Antal lelkész Nagyvárad. — Majorovics István kereskedő Kikinda. — Lavrinycz Iván hivatalnok Békéscsaba. — Kádár Antal és eánya Törökbecse. — Zsoldos Sándor utazó Budapest. — Deutsch Samu utazó Budapest. — Fischer Ernő utazó Budapest. — Szendrő Miksa utazó Budapest. — Máyer Károly utazó Budapest. — Benedek S. utazó Budapest. — Valdman A. utazó Budapest. — Pick Antal utazó Budapest. — Grünfeld Ernő utazó Budapest. — Pollák Miksa utazó Budapest. — Herczog Pál utazó Budapest. — Imergut Odön utazó Bécs. — Binetter Armin utazó Bécs. — Naschiter Mór utazó Bécs. — Klein Salamon utazó Bécs. — Kovács Arthur utazó Bécs. — Fehér Sándor utazó Bécs. — Hajós József utazó Bécs. — Neustädler Frigyes utazó Brassó. — Somogyi Imre utazó Kolozsvár. — Nánási Sándor utazó Nagyvárad.

Központi szálloda. Bartuska J. huszárezredes Szeged. — Nünschen J. törzsorvos Budapest. — Korek Kálmán birtokos Kujed. — Mautner Ferenc kereskedő Budapest. — Friedman Gyula birtokos Nagylak. — Dénes M. dr. ügyvéd Butyin. — Margitay József dr. miniszteri osztálytanácsos Budapest. — Petházy Ferenc főjegyző kórostartarsa. — Pohl Alfréd kereskedő Bécs. — Ifj. Vuk Gyula gyáros Budapest. — Neuherr József kereskedő Bécs. — Kay Gusztáv gyáros Berlia. — Mihajlovics Gyula bányamérnök Zalatna. — Braun Elemér kereskedő Budapest. — Vlasinsky Péter kereskedő Világos. — Holländer Samu birtokos Csermő. — Fenyves Adolf biztosítási ellenőr Budapest. — Munk Rezső gyáros Karánsebes.

Nemzeti Színház.

B) berlet.

B) berlet.

Szerdán, 1907. évi április hó 24-én:

Salome.

Színmű 1 felvonásban Irta: Wilde Oszkar. Fordította: Szini Gyula. Zenéjét szerzette: Kun László.

SZEMÉLYEK:

Herodes	Keszler Ede.	Római katona	Szathmári A.
Her diás.neje	Szilágyi B.	Egy katona	Kocsár L.
Salome	Kaplnai J.	Egy apród	Déli Lajos.
Jochanan	Hunyaai J.	Egy z-ido	Várnai Jenő.
Egy ifjú syriai	Hortu Sándor.	Egy nazariénus	Faludi K.

EZT MEGELŐZI:

A karácsonyi vers.

Vigjáték 1 felvonásban Irta: Heitai Jenő.

SZEMÉLYEK:

A költő	Delli Lajos.	Pannika	Szabó I.
A felesége	Novák Irén.	Huska	Oroszku M.
Pistuka	Benkő Gizé.	Számlás ifju	Ujji Kálmán.

Kézdate este 7 óra fel arator.

11474-1907.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi ministeriumnak rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyamnak 1901-ben történt létesítése óta ezen tanfolyamnál vándorpincemesterek vannak alkalmazva, a kiknek az a feladata, hogy a szőlősgazdák kívánságára az illetőkhöz kiszáljanak, nekik boraik kezelésére nézve a szükséges utbaigazításokat megadják, sőt a szükséges borkezelési munkálatokat a termelők pincéjében végre is hajtsák, vagy saját felügyeletük alatt végrehajtsák s a szőlőbirtokosok vincellerjeit vagy más alkalmazottjait a szükséges borkezelési munkálatok helyes végzésére, ott a helyszínén, gyakorlatilag beoktassák.

Ez idő szerint ötily vándorpincemester van alkalmazva a budapesti m. kir. pincemesteri tanfolyamnál.

Azoknak a szőlőbirtokosoknak, akik az állami pincemestereket igénybe kívánják venni, ez iránt közvetlenül a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam igazgatóságához Budafokra kell fordulniok. A pincemesterek a megkeresések beérkezésének sorrendjében fognak kiszállani.

Hogy a vándorpincemestereket minél több szőlősgazda vehesse igénybe, egy vándorpincemester egy szőlőbirtokosnál egyfolytában 6 napnál hosszabb ideig csakis abban az esetben maradhat, ha ugyanakkor más szőlőbirtokosnak nincs rá szüksége.

Miről az érdeklődők azzal értesítettnek, hogy ezen ügyre vonatkozó részletes körrendelet a városi levéltárban betekinthező.

Arad, 1907. évi április hó 20.

A városi tanács.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitünő sikerrel használtatik

vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható árányvizkereskedésekben vagy a Szécsény-Lipóczy Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolftraktus 8.

1108

4-1907. kpv.

Hirdetmény.

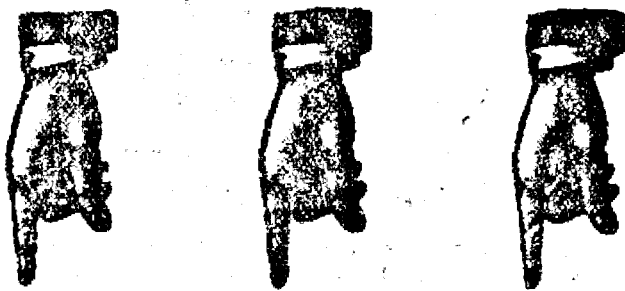
Arad sz. kir. város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselő választóknak a folyó év ben kiigazított és 1908. évben érvényes névjegyzéke, az ujonnan felvettek és kihagyottak névjegyzékével együtt, az 1899. évi XV. t.c. 146. és 151. §-ai értelmében 1907. évi május hó 5-től kezdve május hó 25. napjáig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Ezen névjegyzékek ellen az 1874. évi XXXIII. t.c. 44. §-a (147. §.) értelmében felszólalni és ezen felszólalás ellen észrevételt tenni lehet.

Az ideiglenes névjegyzékek kiigazítása iránt felszólalások folyó évi május hó 5-ik napjától folyó évi május hó 15-ig bezárólag az azokra tett észrevételek pedig folyó évi május hó 16-ik napjától május hó 25-ik napjáig Arad sz. kir. város polgármesterénél adandók be.

Arad sz. kir. város központi választmányának 1907. évi április hó 15-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos, s. k.
polgármester,
közp. vá.asztm. elnök.

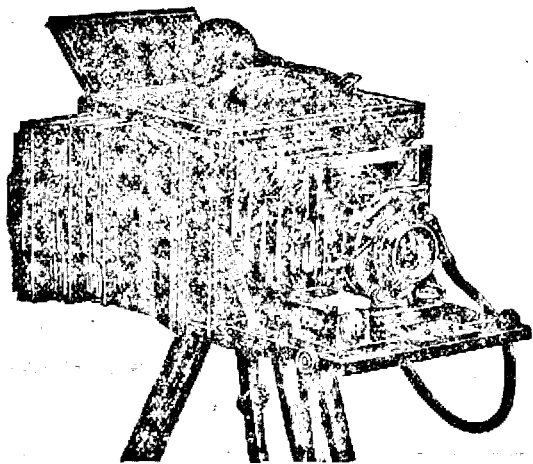

Sehol

992

sem szerezhetők be
jutányosabban

fényképező gépek,

fényérzékeny

szárazlemezek, másoló papirok,
levelező-lapok, Brom papirok,
Pigment papirok,

valamint minden, a fényképezéshez
tartozó vegyszerek, eszközök, lencsék
stb. — Eredeti gyári árak, bármely
gyári árjegyzék szerint. — Tekintettel
az „Aradi Fotoklub” által rendezett,
folyó évi május hó 1-én megtartandó
Amateur-kiállításra raktáromat
egy a rendes cikkel, valamint a mű-
vészies kivitelű Pigment- és gummi-
nyomáshoz szükséges anyagokkal
bőségesen szereltem fel.

BLOCH H.

fénykép-cikkek raktára Aradon.

2621—1906.

Világos község előljáróitól.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy Aradvár-
megye törvényhatóságának 822/906 k. sz. határozatával en-
gedélyezett adóügyi jegyzői lak helyreállítási munkálatainak
árlejtés útján való biztosítására 1907. évi május hó 15-én d. e.
9 órakor szóbeli versenytárgyalás tartatik.

Bánatpénzül az árlejtés megkezdését megelőzőleg 62 K.
23 fillér készpénzben az előljáróság kezeihez leteendő.

A munkálat terve, költségvetése és az egyes feltételek a
közigazgatási jegyző iroda helyiségében a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

Világos, 1907. év április 18-án.

Stéger Vendel,
jegyző.

1179

Grek Döme,
bíró.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmulhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós féle

ANAGALLINT

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és fogporának egyedüli
antisepticus raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fill.

„NEVER” amerikai gummi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszerháza és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-ter 22. sz., a megyeházzal szemben.

806—1907.

Világos község előljáróitól.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy Aradvár-
megye törvényhatóságának 904/906. K. sz. határozatával en-
gedélyezett 4 drb. határbeli kőhid ujboli félépítésének árlej-
tés útján való biztosítására 1907. évi május hó 15-én d. e. 9
órákor szóbeli versenytárgyalás tartatik.

Bánatpénzül az árlejtés megkezdését megelőzőleg 298 K.
89 fillér készpénzben avagy megfelelő értékpapirokban az elő-
ljáróság kezeihez leteendő.

A munkálatok terve, költségvetése s egyéb feltételek a
közigazgatási jegyző iroda helyiségében a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

Világos, 1907. évi április hó 18-án.

Stéger Vendel,
jegyző.

1177

Grek Döme,
bíró.

Telephon sz. 242.

Kalmár Józsefhatóságilag engedélyezett villamos
világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.Költözködéseknél
vagy lakásváltoztatá-
soknálvillanyvilágítási
vagy 486

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat ju-
tányosan és gyorsan eszközöl**Kalmár József**

villanszerelő Arad, Salacz-utca 2.

1625—907. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvény-
hatóságánál nyugdíjazás folytán
megüresedett évi 1700 korona törzs-
fizetéssel és 400 kor. lakbérillet-
ménynyel javadalmazott rendőr-
hadnagy állásra s az ennek be-
töltése által esetleg megüresedő,
valamint végkielégítés folytán meg-
üresedett évi 1400 korona törzsi-
zetéssel és 400 kor. lakbér illet-
ménynyel javadalmazott II-od oszt.
irodai segédtiszt állásra pályáza-
tot hirdetek s felhívom azokat,
kik az 1888. évi I. t.-c. 19. §-ában
meghatározott minősítéssel bírnak
és a fenti állások valamelyikét el-
nyerni óhajtják, hogy felszerelt
pályázati kérvényüket 1907. évi
május hó 3-ig bezárólag hivatalom-
ban nyújtsák be. A város szolgál-
latában nem álló pályázók egész-
séges voltukat orvosi bizonyít-
vánnyal igazolni kötelesek.

Az elkészített pályázatok figye-
lembe vételét nem fogadják.Aradon, 1907. évi április hó
16-án.

A polgármester távollétében:

Kádas Kálmán,
főjegyző.

7786—1907. szám.

Versenyterületi hirdetmény.

A m. kir. Földmívelésügyi Ministerium 1907. március 25-én
kelt 88576—1906. számú rendelete alapján az aradi m. kir.
jóságigazgatóság versenyterületi hirdet Tergovest község-
ben (Krassó-Szörény-megye) 40 darab telepes ház felépítésére.

A zárt írásbeli versenyterületi Bálinczon a m. kir. t-lep-
kezelőség hivatalos helyiségében folyó évi május hó 22. napján
délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Kikiáltási ár házakint 1700 korona, a 40 darab telepes
házra tehát összesen 68000 korona.

Ajánlattevő tartozik az ajánlott összeg 5%-al terhelt, vagy
a megfelelő letéti nyugtával ellátott, lepecsételt bélyegjegyes s
a kellő fölírással ellátott írásbeli zárt ajánlatot benyújtani; az
ajánlatnak tartalmaznia kell ajánlattevő azon nyilatkozatát,
hogy ő az árlejtési és szerződési feltételeket, tervezetet és a
helyi viszonyokat ismeri, magát azoknak aláveti.

Az ajánlatban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel
világosan kiírandó.

Ajánlatok Bálinczon a m. kir. telepkezelőségénél 1907. évi
május hó 22-ik napján délelőtt 10 óráig nyújthatók be, a hol
a részletes terv, költségvetés és feltételek a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Elkéseit, utóajánlatok vagy táviratok figyelembe nem vé-
tetnek.

Aradon, 1907. évi április hó 20. án.

1197

Magyar kir. államjóságigazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Feltűnő újdonság!

DÉLICE**SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.**Egy jobb módu
izraelita családhoz
kerestetikegy gyermektelen izraelita vagy
bármilyen vallásu**leány**esetleg árva, 12—16 éves korig
a háztartás részére.

Jó bánásmód biztosítottik.

Cím a kiadóhivatalban 1176

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívat

346

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fen-
álló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő**Bettelheim-féle mosóintézetet**

Aulich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személye-
sen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást
háztig hozza, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimó-
sással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka
szállítással ki fogom érdemeim t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

Szőlőoltványok.

Faintszia riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dus-
győmerzetű, bor és csemegefajú

fásoltványokat

szállít, ameddig a készlet tart:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen
szolgálok Deák Ferenc utca 3. sz. a. 303

Telefon 229.

Telefon 229.

Ikt. 3393

1907. ikv.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság ré-
széről közzé tétetik: miszerint a m. kir. államvasutak Szajol-
aradi, Arad—temesvári és Arad—gyfehérvári vonala számára
az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elké-
szített összeírás térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a
helyszíneire a következő határnap tüzetik ki, ugymin: Arad-
városra nézve 1907. május hó 7-én délután 3 óra: Arad m.
kir. államvasuti állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeik
a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, külön-
ben a kisajátítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett szol-
galmak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem
jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határo-
kon a fentnevezett vasutvonalak számára kisajátított terüle-
tekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási ösz-
szeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy
ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak; ezeket 1907.
évi május hó 3-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyo-
sabbau bejelentsék, minthogy a később jelentkezők, észrevéte-
leire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és
kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni,
a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatás-
ban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pe-
dig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak tö-
röltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban
betekinthető.

Kelt Aradon, 1907. évi április hó 7-én.

Mészáros,

1199

kir. tszéki bíró.

1024—1907.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minis-
teriumnak rendelete nyomán ezen-
nel közhírré tesszük, hogy a had-
sereg katonai akadémiában és reál-
iskolaiban a jövő 1907—1908. is-
kolai év kezdetén számos magyar
állami alapítványi, magánalapít-
ványi és fizetéses hely fog betöl-
tetni.

Miről az érdeklődők azzal érte-
sítettnek, hogy a részletes pályá-
zati feltételek a városi katonai
figyosztályban betekintheők.

Arad, 1907. évi április hó 6-án.

A városi tanács.

Földes Kelemen

orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomor-
tartalom és hányadék, vér,
koros folyadék-gyülemek, epe
és hugykőképződmények, ne-
mi szervek váladékai, torok
lepedék, ondó, anyatej és kor-
szövettani vizsgálatokat mér-
sékelt díjazásért.

1295—1907. pm.

Hirdetmény.

Felhívom a kertészettel és nö-
vénykereskedéssel foglalkozókat,
hogy azon esetben, ha telepüket
az 1889. évi XL. t.-c. értelmében
a szabad forgalomra tehát külföldre
szállításra is jogosítottak
kimutatásába felvételni akarják,
1907. évi augusztus hó 31-ig be-
zárólag hivatalomban jelentkez-
zenek.

Aradon, 1907. évi március hó
2-án.

Varjassy,
polgármester.

178—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a város által fenntartandó
asphalt gyalogjárdák javítási mun-
kálatainak egy évre leendő bizto-
sítása iránt folyó évi április hó
29-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.
Bánatpénzül leteendő a ki-
kiáltási ár 10%-a készpénzben,
vagy elfogadható értékpapírokban
az árlejtés előtt a városi pénz-
tárban.

Az árlejtésen részt lehet venni
írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
nyújtandók be s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánompénz letételét igazoló pénz-
tári jegy mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekintheők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1907. évi április hó 8-án
tartott üléséből.

Kiadta:

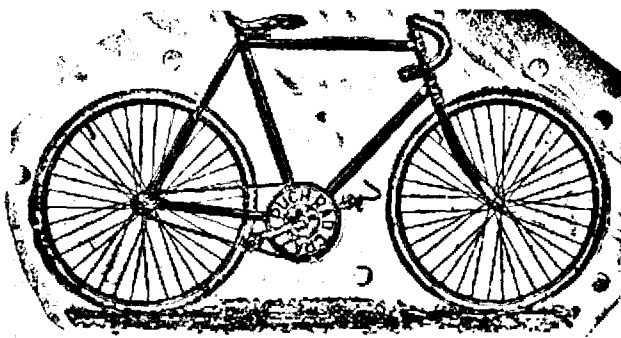
Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Uj és használt
kerékpárok ol-
csó árért ked-
vező havi vagy
heti részletek-
re kapható.

Nagy javító műhely.

1705—1906.

Világos község előjáróitól.

Árlejtési hirdetmény.

A ulirott előjáróság ezennel közhírré teszi, hogy Aradvár-
megye törvényhatóságának 786/906 Kzgy. sz. határozatával
engedélyezett, a közbiztonsági helyreállítási munkálatainak árlei-
tés útján való biztosítására 1907. évi május hó 15-én d. e. 9
órákor szóbeli versenytárgyalás tartatik.

Bánatpénzül az árlejtés megkezdését megelőzőleg 45 kor.
32 fillér készpénzben az előjáróság kezeihez leteendő.

A munkálat terve, költségvetése és az egyéb feltételek a
közigazgatási jegyzői iroda h. lysiségében a hivatalos órák alatt
megtekintheők.

Világos, 1907. évi április hó 18-án.

Stéger Vendel,

jegyző.

1178

Grek Döme,

biró.

„Legolcsóbb üzemelő
malmok, mezőgazdasági gépek,
s. b. részere.

Kiszolgálás és javítás
ki van zárva.

Költségnélküli vizellátása
községek, gyártelepek, gazdaságok,
mezei lakások, villák, vasúti állomásoknak,
s. b.

Megőntözése
kertek- és parkoknak.

Lecsapolása

lavak- és téglagyáraknak, s. b.

Tervek és költségvetések

minden alkalmazási módra.

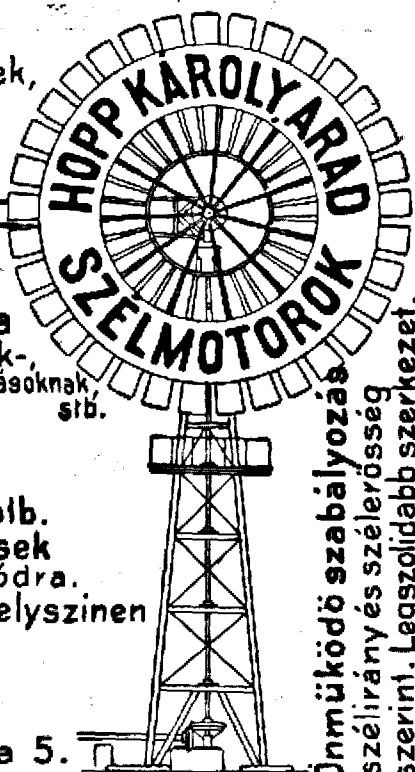
Tervezetek kívánatra a helyszínen
felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája,

ARAD, Széchenyi-utca 5.

455

Önműködő szabályozás
szélirány és szélereősség
szerint. Legszolidabb szerkezet,
legmagasabb munkaképeség.

A dorozsmai vasuti baleset ismét beigazolta,

hogy egy élethossziglani

baleset biztosításra
mindenkinek szüksége van.

Ilyen biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett a

Providentia általános biztosítótársaság

eszközl, ugyanis:

Egy egész életre szóló balesetbiztosítás díja, egyszersminden-
korra minden 1000 korona után három korona.

A díjnak részletekben való lefizetése esetén minden 1000 korona után
negyedévenként 80 fillér fizetendő.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt a társaság aradi főügynöke

Stern Sándor, Eötvös-u. 18.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. hölgy-
közönség szives figyelmét felhívni
arra, hogy 793

Weitzer János-utca 10. szám alatt

Dr. Robitzek háza,

egy a mai kor igényeinek megfelelő

salont

nyitottam, ahol a legelegánsabb
izlést kielégítő angol és francia
divat szerinti **szalont** a leg-
jutányosabb árak mellett készítek,
melyre tapasztalatainkat úgy én,
mint nóm, nagy fővárosokban sze-
reztük meg.

Egyben arról is értesítjük a t.
hölgyközönséget, hogy a legmo-
dernebb szabászat tanítását a leg-
rövidebb idő alatt betanítjuk.

Nagybecsü pártfogást kér

Weisz Samu,

angol és francia női szabó.

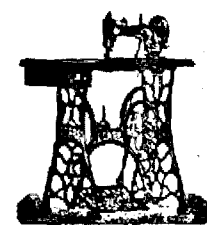
Fizető és tanuló leányok felvételnek.

Telefon szám 96.

Hammer Vilmos

Műszerész

Arad, Szabadság-tér 7. sz.

Pfaff és Singer
karikahajós

varrógépek,

„Helikal Premier“, „Puch“

kerékpárok,

Grammofonok és lemezek nagy
raktára.

Acetylen lámpák, gummik, nyergek, gram-
mofon kerekék, rugók, hangdobozok, varró
és grammofon tűk I-a minőségben.

Javítások jutányosan és jótállás
mellett, gyorsan és pontosan esz-
közölnének.

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban
elárusit

Schwimmer-cég

Arad,

802

Szabadság-tér 5--6. szám alatt.

Pölzl kávéház

mellett.

APRÓ HIRDETESEK.

Aki

ismeretség híján

háztársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsártra,
vinczellerre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

Aki

mindezeket vétel vagy bérbe vétel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Maculatura papiros

kapható lapunk kiadóhivatalában.

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15.
szám alatt.

Két szép butorozott utcai szoba

május elsejétől kiadó Forray-utca
6. szám. Bővebbet ugyanott. 1191

Vaszkó-Gilányi „Vezérkönyv”

Segédkönyv magántanulóknak a
négy polgári osztályból való vizsga
sikeres letételére. A két kötet ára
8 korona. A pénz előleges bekül-
désénél bérmentve küldi Ingusz I.
és Fia könyvkereskedése Arad 361

8 db. díszes virágláda

eladó Fácán u. 6 sz. Mely kerítés-
nek is használható. 1192

Kiadóhivatalunkban nagyobb
mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Tanuló-leányok

felvételnek nyomdánkban és könyv-
kötészetünkben.

Egy réz függő műhelylámpás,

házbutorok és üres üvegek eladók
Teleki-utca 10. sz. I. em.

Egy olcsó pince

az Acsev. palota közelében bérbe-
vételre kerestetik. — Ajánlatokat
„Pince” jellegével a kiadóhivatalba
kérünk.

Ház eladás!

Wesselényi-utca 1. számú ház
telekkel

szabad kézből eladó

Bővebbet

1196

Rauch Raimund

üveg és porcellán kereskedőnél

József főherceg-ut 9.

A hölgyközönség figyelmébe!

Budapesten szerzett gya-
korlattal bíró fodrásznő

ajánlkozik uri házakhoz jutányos
árért. — A mai kornak megfelelő
kiállítással b. pártfogásukért ese-
dezem tisztelettel

Parlagi Andorné,

1201 Szent-Péter-tér 6a. szám.

Villanyvilágítási, telefon,
csengettyű, és villámhárító

963

berendezéseket és javításo-
kat. Lámpák és csillárok át-
alakítását gáz- és villanyra
szakaszerően és a legolcsób-
ban végzem. — Ivlámpákat,
elektro-motorokat és luz-
tereket mintakönyv, vagy
rajz szerint szállítok. Leg-
jobb minőségű villanykör-
ték, Auerek és vlámpa-
szemeket raktáron tartok.

Diamant Ferenc.

Kazinczy-u. 1.

(A polgári iskolával szemben.)

6629—1907. khsz.

Hirdetmény.

Arad szabad királyi város rend-
őrkapitánysága által hatóságilag
közhírré tétetik, hogy Fráter és
Dömötör vállalkozó mérnökök a
város területének felmérési külső
munkálatait f. évi április hó 15-én
megkezdették.

Felhívom ennelfogva a város
lakosságát, hogy nevezettek mun-
kájukban ne akadályozzák és ál-
taluk a város különböző pontjain
elhelyezett mérnöki jeleket meg
ne rongálják, mert ellenkező eset-
ben az 1891. évi XLII. t.-c. 4. §-a
alapján büntettetni fognak.

Arad, 1907. évi április 18-án.

Sarlot,

főkapitány.

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Meghívás

az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság

XXVI. rendes közgyűlésére,

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségben, 1907. évi má-
jus hó 26-án délelőtti 11 órakor fog megtartatni.

Napirendi

1. Az igazgatóság jelentése az 1906. év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1906. évre vonatkozó üzleti zárszámadások és mérleg előterjesztése, valamint a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség hováfordítása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
4. Jelentés az elhalt Juhász Bálint igazgatósági tag helyének földmivelésügyi miniszter ur által Jankovich Lőrincsel történt betöltéséről. (Alapszab. 40. §-a értelmében.)
5. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő három és üresedésben lévő egy, vagyis összesen négy igazgatósági tag helyeinek választás utján betöltése.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak választása.
7. Javaslat és határozathozatal a tervezett Nagylak - pécskai és az Arad—nagykikindai, illetve zombolyai vasutvonalak megépítése tárgyában.
8. Javaslat és határozathozatal az alföldi első gazdasági vasut által kiépíteni tervezett Arad—kovácsházai vasutvonal anyagi és erkölcsi támogatására vonatkozólag.
9. Javaslat az alapszabályok 50—52. §§-ainak megváltoztatása iránt.
10. Esetleges indítványok.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít, — a részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt

Aradon: a társaság főpénztáránál;

Budapesten: a Magyar Agrár- és Járulékbanknál;

Bécsben: Schoeller & Comp. uraknál;

Berlinben: Bank für Handel und Industrie és Born & Busse uraknál;

M/m. Frankfurtban: Dresdner Bank in Frankfurt a/M. leteendők, hol azokról megfelelő elismervények adatnak.

Arad, 1907. évi április hó.

1198

Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festőgyáranak festékével.